

WSNP *Periodiek*

Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

Jaargang 12, nummer 4

november 2021

Inhoud

- 23** **Van de redactie**
- 24** **Een schone lei ondanks volledige betaling van de schuldeisers?**
Anita Brekelmans en Quinten van Riet
- 25** **Compensatie kinderopvangtoeslagaffaire en Wsnp: situatie vanaf juli 2021**
Christiane Koppelman
- 26** **Wetsvoorstel wijziging toelatingscriteria Wsnp. Zicht op verbetering doorstroom naar de Wsnp?**
Arnoud Noordam
- 27** **Nieuws in het kort**
- 28** **Actuele rechtspraak kort**

Aanbevolen citeerwijze

Naam auteur, titel tijdschriftartikel, *WP*, jaartal/nr. tijdschrift, paginanummer. Bijvoorbeeld:
Margreet van Bommel, 'Verrekeningsrecht uitkeringsinstanties', *WP*, 2010/01, p. 1.

Abonnementen

Zie de achterzijde van dit tijdschrift.

Adverteren in *WSNP Periodiek*

In *WSNP Periodiek* kan geadverteerd worden. Voor een prijsopgave en nadere informatie over adverteren, kunt U zich wenden tot het redactiesecretariaat.

ISSN-nummer: 2210-6650

Redactiesecretariaat

WSNP Periodiek

Postbus 5018, 5800 GA Venray

e-mail: redactie@wsnp-periodiek.nl, faxnummer: 077 463 38 21

Uw bijdrage aan *WSNP Periodiek*

U kunt kopij aanleveren overeenkomstig de richtlijnen voor auteurs. Deze richtlijnen kunt U raadplegen via www.wsnp-periodiek.nl. Na toezending van Uw kopij, naar redactie@wsnp-periodiek.nl, zal één van de redactieleden contact met U opnemen. Artikelen dienen in beginsel maximaal 2500 woorden te omvatten.

23 - Van de redactie

Geachte lezer,

Voor u ligt de *WSNP Periodiek*. Dit is een bijzonder nummer: met spijt in het hart moet de redactie u mededelen dat dit het *laatste WP*-nummer zal zijn. Zoals u weet, heeft de dramatische teruggang in het aantal Wsnp-zaken zijn weerslag op de bewindvoederspraktijk. Nu er steeds minder Wsnp-zaken zijn, is er navenant minder nieuwe, interessante rechtspraak te bespreken. Ook vinden wij minder auteurs bereid om een artikel voor *WP* te schrijven. Tevens is sprake van een dalend aantal abonnees en is het lastig gebleken nieuwe redactieleden aan te trekken. Zo alles bezien, zijn wij tot de conclusie gekomen dat het tijd is om te stoppen met het blad.

Natuurlijk hadden wij het graag anders gezien. Velen, waaronder leden van onze redactie en diverse auteurs die bijdragen aan *WP* hebben geleverd, hebben de wetgever opgeroepen om werk te maken van een verbeterde doorstroom van schuldenaren naar de Wsnp, wanneer het minnelijk traject niet binnen afzienbare tijd tot een succes heeft geleid. Tot nu toe is aan die oproep geen gehoor gegeven. Sterker nog: het aantal Wsnp-zaken daalt sinds 2012 en een ommekeer is niet in zicht, terwijl vele schuldenaren in het minnelijk traject geen of onvoldoende soelaas vinden. Een betreuwenswaardige ontwikkeling, nu de Wsnp nog steeds een zeer effectief schuldsaneringsinstrument is.

Dan de inhoud van dit laatste *WP*-nummer: Anita Brekelmans en Quinten van Riet pleiten er in hun artikel voor dat bij beëindiging van een Wsnp-zaak, in het geval dat er een volledige betaling plaatsvindt aan de schuldeisers, er tóch een schone lei aan saniet wordt toegekend.

Christiane Koppelman geeft in haar bijdrage de laatste stand van zaken weer inzake de compensatie door de Belastingdienst in Wsnp-zaken waarbij de saniet als gedupeerde van de toeslagenaffaire is aangemerkt. Christiane komt tot de conclusie dat de hersteloperatie toeslagen voor Wsnp-zaken stevig op de rails staat.

Arnoud Noordam bespreekt in zijn laatste bijdrage de wettelijke criteria voor toelating tot de wettelijke schuldsaneringsregeling en gaat in het bijzonder in op de recent voorgestelde *Wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen*.

Hartelijk danken wij Anita Brekelmans en Quinten van Riet en alle andere auteurs die al die jaren hun bijdragen aan *WSNP Periodiek* hebben geleverd.

Bijzonder veel dank zijn wij verschuldigd aan Marianne Gohl - van Bommel die jarenlang de kopij van correcties heeft voorzien. Natuurlijk mag ook onze grafisch vormgever, Dennis van der Vliet, niet onvermeld blijven. Hem danken wij voor het, ieder kwartaal weer, maken van een mooi blad.

Last but not least: u als abonnee! Het spreekt voor zich dat er zonder u geen *WSNP Periodiek* zou hebben bestaan.

Graag maken wij u er op attent dat u twee opbergmappen voor € 10,-, incl. verzendkosten, kunt bestellen. Richt uw verzoek aan redactie@wsnp-periodiek.nl.

Rest ons u goede feestdagen te wensen!

De redactie

24 - Een schone lei ondanks volledige betaling van de schuldeisers?

Anita Brekelmans* en Quinten van Riet**

1. Inleiding

De rechtbank kan overeenkomstig art. 350 lid 3 onder a Fw de toepassing van de schuldsaneringsregeling beëindigen vanwege volledige betaling aan de verschenen crediteuren. Uit lid 4 van dit wetsartikel blijkt dat de verificatie en het opstellen van een uitdelingslijst achterwege kan blijven. De beëindiging geschiedt bij vonnis (lid 4) en wordt gepubliceerd (lid 6).

Bij deze vorm van beëindiging van een schuldsaneringsregeling wordt geen 'schone lei' toegekend. In art. 358 lid 1 Fw is immers opgenomen dat er slechts sprake is van de zogenaamde schone lei als een schuldsaneringsregeling (hierna ook: 'Wsnp') eindigt op grond van art. 356 lid 2 Fw. Art. 356 lid 2 Fw stelt dat de schuldsanering van rechtswege eindigt als de slotuitdelingslijst verbindend is geworden dan wel, indien de rechtbank de toepassing van de schuldsaneringsregeling heeft beëindigd op grond van art. 354a Fw, zodra de uitspraak tot de beëindiging in kracht van gewijsde is gegaan. Art. 354a Fw gaat over de situatie waarin niet de verwachting bestaat dat de schuldenaar zodanig aan zijn verplichtingen kan voldoen dat voortzetting van de schuldsaneringsregeling gerechtvaardigd is.

Uit de onderlinge samenhang van deze artikelen lijkt te volgen dat het verkrijgen van een schone lei niet hoort bij een schuldsaneringsregeling die (tussentijds) eindigt met 100% uitbetaling aan de verschenen crediteuren. De vraag is of dit daadwerkelijk het geval is. Er zijn namelijk situaties te bedenken waarbij het voor de schuldenaar erg belangrijk is om tóch een schone lei te krijgen hoewel al zijn verschenen schuldeisers tussentijds kunnen worden betaald. We maken dit duidelijk met de navolgende voorbeelden in casus 1 en casus 2.

Casus 1

De schuldenaar/saniet heeft een schuldenlast van ongeveer € 300.000,-, waarvan € 275.000,- aan één schuldeiser. De schulden komen voort uit voormalige bedrijfsvoering. De saniet heeft werk en draagt iedere maand een fors bedrag af. De genoemde schuldeiser dient zijn vordering niet in, hoewel de bewindvoerder hem meerdere keren heeft uitgenodigd dat wel te doen.

De geverifieerde schulden bedragen € 24.000,- en na ongeveer 18 maanden is het boedelactief € 27.000,-. De bewindvoerder betaalt de schulden en de eigen kosten en de Wsnp eindigt op grond van art. 350 lid 3 onder a Fw, zonder schone lei.

Drie maanden daarna meldt een deurwaarder zich namens de overgebleven schuldeiser en legt beslag op het salaris van de schuldenaar. De schuldenaar moet vanaf dat moment afdragen met behoud van de beslagvrije voet, die aanzienlijk lager is dan zijn voormalige vtlb. Alle gelden boven de beslagvrije voet komen nu ten goede van (alleen) de overgebleven schuldeiser. In veel gevallen is het gemeentelijk beleid aldus dat de schuldenaar pas na verloop van twee jaar opnieuw in aanmerking komt voor gemeentelijke schuldhulpverlening. Na verloop van die twee jaar meldt de schuldenaar zich opnieuw aan, nadat hij twee jaar heeft afgedragen aan de overgebleven schuldeiser. Een minnelijk

traject wordt gestart maar de schuldeiser gaat niet akkoord. Een nieuwe Wsnp wordt aangevraagd en uitgesproken. De enige schuld is de schuld aan de overgebleven schuldeiser en die weigert nog steeds de vordering aan te melden, waardoor de Wsnp opnieuw eindigt zonder schone lei. Of de schuldeiser meldt de vordering nu wél aan omdat de schuldenaar, bijvoorbeeld vanwege een nalatenschap, inmiddels een substantieel vermogen heeft waarop verhaal alsnog mogelijk is.

In dit voorbeeld lijkt de schuldeiser te kunnen bereiken dat de saniet het beoogde resultaat – een schuldenvrije toekomst – nimmer zal behalen, als ook dat de schuldeiser ‘betere tijden’ voor zijn verhaal kan afwachten en redigeren. Deze situatie is niet gewenst.

Oplossing mogelijk via art. 110 Fw

Sinds 27 juni 2018 is art. 110 Fw gewijzigd. Dit artikel is volgens art. 328 lid 1 Fw van toepassing verklaard op de schuldsaneringsregeling. Art. 110 lid 1 Fw luidt nu:

‘De indiening der schuldvorderingen geschiedt *door* of bij de curator ...’ (cursief en onderstreept auteurs).

Art. 110 lid 1 Fw introduceert dus de mogelijkheid dat de curator c.q. Wsnp-bewindvoerder zélf vorderingen op de lijst plaatst. De curator/Wsnp-bewindvoerder is hiertoe niet verplicht en wordt geacht zorgvuldig met deze mogelijkheid om te gaan. In de toelichting op de wetwijziging is te lezen dat er voor- en tegenstanders waren voor deze wetwijziging, maar dat de wetgever van oordeel bleef dat de voorgestelde wijziging gehandhaafd moest blijven.

In situaties waarbij tussentijdse volledige betaling van alle verschenen schuldeisers mogelijk is en de Wsnp dreigt te eindigen zonder schone lei, terwijl er niet verschenen schuldeisers bekend zijn, adviseren wij de bewindvoerder om de wij-

ziging van art. 110 lid 1 Fw te gebruiken om de geschetste onwenselijke situatie te doorbreken. De bewindvoerder dient zélf de vordering van de desbetreffende schuldeiser op de lijst te plaatsen en te laten verifiëren. De vordering valt daarmee alsnog onder de werking van de Wsnp en de te behalen schone lei. Zodoende wordt aan een schuldeiser de mogelijkheid ontnomen om zijn vordering opeisbaar te houden, ‘betere tijden’ af te wachten en mogelijk zelfs een geheel nieuw schuldsaneringstraject af te dwingen waarin hem uiteindelijk méér zal worden betaald dan in het eerste traject.

Casus 2

De saniet neemt aan dat zijn schuldenlast ongeveer € 36.000,- is conform de opgave van zijn ex-partner. Hij en zijn ex maakten een (v) echtscheiding door. De saniet weet één ding zeker: als zijn ex hem financieel kan duperen, dan doet zij dat. Hij heeft alle hem bekend zijnde schulden gemeld maar sluit niet uit dat er schulden zijn die zijn ex ‘achter de hand houdt’. De ex regelde de financiën. De schuldenaar gaat overuren maken en neemt een tweede baan aan. Hij werkt zó veel, dat hij ca € 1.600,- per maand aan de boedel kan afdragen. Twee jaar na aanvang van de schuldsaneringsregeling kan de saniet alle verschenen schuldeisers betalen. De Wsnp ‘dreigt’ te eindigen met volledige betaling en zónder schone lei. De saniet wil echter per se een schone lei juist om te voorkomen dat er via zijn ex nieuwe schulden opkomen waarmee hij niet bekend is en wat hem zou noodzaken een geheel nieuwe schuldsaneringsregeling op te starten, oftewel een nieuw driejarig traject.

De praktijk

Casus 2 is geen verzonden casus maar deed zich daadwerkelijk voor. In mijn hoedanigheid van advocaat vroeg ik (auteur Quinten van Riet) de Rechtbank Limburg om de looptijd van de Wsnp te verkorten omdat het ‘uitzitten’ daarvan geen

enkel voordeel voor de schuldeisers zou hebben. In geval van verkorting van de looptijd zou de Wsnp alsnog met schone lei kunnen eindigen, althans dat was de gedachte achter het verzoek. Eerder had mede-auteur Anita Brekelmans meerdere keren in vergelijkbare situaties termijnverkorting en een schone lei gevraagd en gekregen.

De Rechtbank Limburg wees dit verzoek in een niet-gepubliceerde uitspraak af. Hoewel gevoelig voor de argumenten van de saniet stelde de rechtbank (kort gezegd) dat het verzoek tot termijnverkorting niet past binnen het stelsel van de Wsnp ingeval alle schuldeisers kunnen worden betaald. Dan dient de schuldsaneringsregeling immers tussentijds te eindigen, en wel zonder de begeerde schone lei. Mocht een nieuwe schuldeiser opkomen en mocht de schuld dan een problematische schuld blijken te zijn, dan kon opnieuw worden gevraagd om toelating tot de Wsnp.

Saniet ging in hoger beroep. Twee maanden voor de reguliere beëindiging van de Wsnp werd het beroep bij het Gerechtshof Den Bosch behandeld. Tijdens de mondelinge behandeling hield een Raadsheer ons voor dat een schuldeiser zich *op het laatste moment* kan aanmelden en dat het dan wel degelijk verschil maakt of de schuldenaar drie jaar volledig aan de boedel heeft afgedragen of, in geval van de door ons gewenste termijnverkorting, slechts twee jaar. Tot op de dag van vandaag vragen wij ons af of wij dit standpunt delen. De schuldeiser kan zich immers ook melden op het laatste moment na een termijnverkorting. We zullen het niet te weten komen: in het belang van de saniet werd de uitspraak van het hof aangehouden in afwachting van de op dat moment inmiddels zeer spoedig volgende reguliere afwikkeling na drie jaar van deze schuldsaneringsregeling. Die eindigde bij de rechtbank met een schone lei en met een 'spaartegoed' voor de saniet van ruim € 16.000,-. Daarmee was het laatste jaar van de Wsnp dus enkel gebruikt om een flinke spaarpot

voor saniet op te bouwen. De zaak bij het hof werd vervolgens ingetrokken. Beide auteurs dezes en – zo durven wij aan te nemen – ook het Hof Den Bosch, hadden graag ontwikkeling gezien inzake de rechtsvraag of termijnverkorting mogelijk is/moet zijn indien alle verschenen schuldeisers gedurende de Wsnp volledig kunnen worden betaald om zodoende toch de schone lei te kunnen verkrijgen met het oog op schuldeisers waarmee de saniet mogelijk niet bekend is.

2. De Kinderopvangtoeslagaffaire en Wsnp

Wij hebben kennisgenomen van de brief die de Rechtbank Den Haag *meest recent* heeft gestuurd naar degenen die in de Wsnp zitten en die door de Belastingdienst zijn aangemerkt als gedupeerde in de Kinderopvangtoeslagaffaire. Deze brief staat op de laatste pagina van dit blad integraal opgenomen. De rechtbank geeft aan dat de Belastingdienst alle schulden zal betalen. De saniet wordt gevraagd te kiezen tussen beëindiging Wsnp *mét* of *zónder* schone lei, met (alleen!) dit verschil dat in het ene geval toegang tot de Wsnp 10 jaar is uitgesloten en in het andere geval niet. Het behoeft, gelet op deze bijdrage, geen betoog dat wij ons kunnen vinden in de zienswijze van de Rechtbank Den Haag, maar dat wij het daarom *eens te meer* jammer vinden dat het Gerechtshof Den Bosch zich hierover in 'onze zaak' niet heeft kunnen uitspreken.

3. Afsluitend

Art. 110 lid 1 jo 328 lid 1 Fw kan door de Wsnp-bewindvoerder worden aangegrepen om een schuldvordering in te dienen die de schuldeiser zelf niet aanmeldt, wat voor de saniet van (groot) belang kan zijn indien de wel verschenen schuldeisers ruim binnen de reguliere termijn volledig kunnen worden betaald en de Wsnp zou eindigen zonder de schone lei.

Indien alle schuldeisers tussentijds kunnen worden betaald, kan wat ons betreft *nog steeds* worden gevraagd om termijnverkorting, zodat vervolgens het rechtsgevolg van de schone lei wordt bereikt. Tegenover het andersluidende oordeel van de Rechtbank Limburg en de kritische vragen van het Gerechtshof Den Bosch staat het (uit de bijgevoegde brief kennelijk volgende) standpunt van de Rechtbank Den Haag. Een gerechtshof sprak zich hierover nog niet uit, ook het Hof Den Bosch niet, hoe 'close' dat ook was.

** Anita Brekelmans is oprichter en eigenaar van Brekelmans Insolventie te Venlo.*

*** Quinten van Riet is advocaat en voert praktijk te Venlo.*

Post scriptum:

Wij hebben begrepen dat dit het laatste nummer van WSNP Periodiek is. Daarom willen wij de redactie graag bedanken voor de jarenlange inzet en daarmee voor de zeer gewaardeerde bijdrage aan de rechtsontwikkeling binnen het 'Wsnp-rechtsgebied'!

25 - Compensatie kinderopvang-toeslagaffaire en Wsnp: situatie vanaf juli 2021

Christiane Koppelman

1. Inleiding

Mijn artikel over de toeslagenaffaire en de Wsnp in de augustus-uitgave van *WP*¹ startte met de opmerking dat de ontwikkelingen in het dossier toeslagenaffaire elkaar ook wat betreft de Wsnp snel opvolgen. Thans lijkt het stof op dat specifieke vlak wat te zijn neergedaald. Het overgrote deel van de Wsnp's waarin recht is op (volledige) compensatie van de geverifieerde schuldenlast en het salaris van de bewindvoerder² lijkt bekend te zijn en de Belastingdienst is begonnen met het uitbetalen van de compensatie.

2. Cijfers

Op 30 september jl. heeft de Staatssecretaris de achtste Voortgangsrapportage kinderopvang-toeslag aan de Tweede Kamer aangeboden³. Tot

30 september 2021 hadden zich circa 47.000 ouders (tot 22 juni 2021: 42.000) gemeld bij de UHT (Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen). Verwachting is dat ruim 28.000 ouders tot de doelgroep van de hersteloperatie behoren. Circa 20.000 ouders hebben de forfaitaire tegemoetkoming van € 30.000 ontvangen (tot 22 juni 2021 waren dat er 19.000). Ongeveer 4.200 ouders⁴ hebben een integrale beoordeling gehad, waarvan meer dan 1.700 ouders een aanvullende uitbetaling hebben ontvangen⁵. Op basis van de lichte toets komen 13.736 ouders vooralsnog niet in aanmerking voor uitbetaling van € 30.000. Ouders die zich na 15 februari 2021 hebben gemeld, krijgen binnen zes maanden duidelijkheid over de uitkomst van de lichte toets. De Belastingdienst verwacht in het vierde kwartaal van 2021 5.500 ouders duidelijkheid te kunnen bieden of zij in aanmerking komen voor de forfaitaire tegemoetkoming van € 30.000. Wat betreft de integrale beoordeling blijft de inzet om eind 2021 in totaal 8.300 ouders een dergelijke beoordeling te hebben geboden⁶.

3. Ontwikkelingen van invloed op Wsnp's

In mijn artikel in de augustus-uitgave van *WP*⁷ heb ik vermeld dat, vooruitlopend op wetgeving, de speciale positie van gedupeerde ouders waarop de Wsnp van toepassing is, is vastgelegd in het Besluit compensatie schuldrasttrajecten⁸. Met die wetgeving wordt bedoeld op de Wet hersteloperatie toeslagen. Het idee was om dit wetsvoorstel in september 2021 aan de Tweede Kamer voor te leggen, maar de staatssecretaris heeft, na een kritisch advies van de Raad van State (RvS), besloten dit op een later tijdstip te doen. Volgens de staatssecretaris heeft het later indienen van het wetsvoorstel geen gevolgen voor de voortgang van de hersteloperatie⁹. Nu delen van het advies van de RvS openbaar zijn geworden, heeft de staatssecretaris op 25 oktober 2021 het gehele advies plus het concept van het wetsvoorstel, hetgeen zeer ongebruikelijk is, aan de Tweede Kamer gezonden¹⁰.

Dat het later indienen van het wetsvoorstel geen gevolgen heeft voor de voortgang van de hersteloperatie, lijkt voor gedupeerden in de Wsnp inderdaad het geval te zijn.

Vanaf 7 juni 2021 kunnen de in Wsnp's geverifieerde crediteurenlijsten worden ingediend bij de Belastingdienst (Cap Inning, Postbus 100, 6400 AC Heerlen of cap.uht.wsnp.msnp@belastingdienst.nl)¹¹. Na indiening van de geverifieerde crediteurenlijsten wordt eerst gecontroleerd of de publieke schulden zijn kwijtgescholden, waarna de private schulden worden betaald aan de Wsnp-bewindvoerder¹². Publieke schulden zijn: schulden waarbij de Staat schuldeiser is. Het gaat om het CJIB, het LBIO, het UWV, de SVB, de DUO, het CAK, de waterschappen en gemeenten¹³.

Op 30 september 2021 waren de publieke schulden van alle Wsnp-gedupeerden, die eind juli 2021 in beeld waren, kwijtgescholden door

de betrokken Rijksorganisaties, op een aantal uitzonderingen na. Bij lokale overheden zijn nog niet alle kwijtscheldingen van schulden van Wsnp- en Msnp-trajecten van ouders afgerond¹⁴. Op 30 september jl. had de Belastingdienst 327 geverifieerde crediteurenlijsten ontvangen en waren er in 221 Wsnp's betalingen op de boedelrekeningen van Wsnp-bewindvoerders verricht¹⁵. In de praktijk zie ik dat het voorkomt dat ten tijde van de uitbetaling van de compensatie nog niet alle kwijtscheldingsbesluiten van de publieke schulden zijn bijgevoegd, zodat de bewindvoerder navraag dient te doen bij de betreffende publieke schuldeiser en/of bij de Belastingdienst.

Bij de Rechtbank Overijssel heeft er inmiddels (stand begin november 2021) in circa een tiental Wsnp's een uitkering van het bedrag van de geverifieerde schulden en het salaris van de bewindvoerder (plus het verschuldigde griffierecht) op de boedelrekening plaatsgevonden.

In het stappenplan voor afwikkeling van schuldhulpverleningstrajecten dat in een Kamerbrief van de staatssecretaris van 7 juli 2021 is opgenomen, wordt nog opgemerkt dat de Wsnp-bewindvoerder de aanvraag (voor betaling van de geverifieerde schuldenlast en het salaris van de bewindvoerder) samen met de afschriften van de boedelrekening bij het speciaal daarvoor geopende loket moet indienen. Volgens Bureau Wsnp is het voldoende om de gegevens van de boedelrekening waarop het aangevraagde bedrag moet worden gestort, mee te sturen en kan het toesturen van afschriften achterwege worden gelaten. Ten aanzien van mogelijk te betalen griffierecht voor het ter inzage leggen van een slotuitdelingslijst merkt Bureau Wsnp op dat het griffierecht in de aanvraag kan worden opgevoerd, ook als niet op voorhand duidelijk is op welke wijze de Wsnp zal eindigen. Als achteraf blijkt dat er geen griffierecht hoeft te worden voldaan, kan dit worden teruggestort naar de Belastingdienst¹⁶.

Wat betreft de aanvullende herstelregelingen voor onder andere ex-partners van de oorspronkelijke aanvragers van de kinderopvangtoeslag (KOT), heeft de staatssecretaris de Tweede Kamer bij brief van 29 oktober 2021 geïnformeerd¹⁷. Er worden twee criteria gehanteerd om vast te stellen of een ex-partner in aanmerking komt voor de ex-partnerregeling. Als eerste komen ex-partners in aanmerking die toeslagpartner waren van de gedupeerde aanvrager voor minstens één jaar na de eerste terugvordering. Ten tweede kunnen ex-partners die toeslagpartner waren van de gedupeerde aanvrager in het jaar waarop de KOT-terugvordering ziet (d.w.z. was toeslagpartner bij de KOT-aanvraag) en waarbij de onterechte KOT-terugvordering betrekking had op het eigen kind van de ex-partner een beroep doen op de herstelregeling¹⁸. Het voorstel is om ex-partners die voldoen aan één of beide criteria een vast forfaitair bedrag van € 10.000 als tegemoetkoming voor materiële en immateriële schade te bieden. Indien blijkt dat de ex-partner resterende en aan de KOT-problematiek gerelateerde schulden heeft die de € 10.000 te boven gaan, komen deze schulden in aanmerking voor schuldenaanpak. De Staatssecretaris schat in dat het om 7.000 tot 9.800 ex-partners gaat¹⁹. Wat vorenstaande voor ex-partners op wie de Wsnp van toepassing is, betekent, is nog onbekend. Indien er geen regelgeving wordt ontwikkeld als voor de gedupeerde ouders in de Wsnp tot stand is gekomen, valt het forfait van € 10.000 in de boedel en moet het worden aangewend voor aflossing van de onder de werking van de Wsnp vallende schulden.

Op 14 oktober 2021 heeft de Tweede Kamer de motie Grinwis Van der Plas²⁰ aangenomen. De motie is bedoeld voor gedupeerde ouders die nog geen gebruik maken van een minnelijke of wettelijke schuldregeling. In de motie wordt overwogen dat ouders die zijn getroffen door

de toeslagenaffaire de vergoeding van € 30.000 moeten kunnen besteden aan een nieuwe financiële start en niet aan het afbetalen van oude opgelopen schulden (in de motie wordt verwezen naar het conceptbeleidsbesluit betaling private schulden op grond waarvan in veel gevallen niet de hoofdsom van leningen, maar alleen de achterstanden worden vergoed²¹). De leden Grinwis en Van der Plas verzoeken de regering ervoor zorg te dragen dat de ouders die dat willen toegang krijgen tot een traject binnen de schuldhulpverlening of Wsnp, zodanig dat het Besluit compensatie schuldtrajecten²² (verder te noemen: het Besluit) integraal van toepassing blijft, zodat ouders indien gewenst zelf vorm kunnen geven aan een route naar een schuldenvrije toekomst²³.

In het Besluit is de speciale (meer urgente) positie van gedupeerde ouders waarop de Wsnp van toepassing is of ten aanzien waarvan een buitengerechtelijke schuldregeling tot stand is gekomen, vastgelegd. In het Besluit is bepaald dat degene die recht heeft op de forfaitaire vergoeding van € 30.000 in aanmerking komt voor compensatie. De term compensatie wordt wat betreft gedupeerde ouders waarop de Wsnp van toepassing is, gebruikt voor het bedrag waarmee de geverifieerde schuldenlast en het salaris van de bewindvoerder wordt afgelost en betaald. Ten aanzien van gedupeerde ouders in een buitengerechtelijke schuldregeling wordt met compensatie het bedrag van de vorderingen binnen de buitengerechtelijke schuldregeling en de vergoeding voor de schuldbemiddelaar bedoeld²⁴. Mogelijk gevolg van deze aangenomen motie is dat er (extra) verzoeken tot toepassing van de Wsnp worden ingediend. Het voordeel van het oplossen van schulden in een wettelijke ten opzichte van een buitengerechtelijke schuld(sanerings)regeling is dat in een Wsnp een schone lei kan worden verkregen. Indien zich na het eindigen van een buitengerechtelijke schuldregeling wegens kwijtschelding en betaling

van alle schulden binnen de buitengerechtigde schuldregeeling, een nieuwe schuldeiser meldt die kan aantonen recht te hebben op betaling, moet die schuldeiser alsnog (uit eigen middelen) worden voldaan.

4. Praktische uitwerking voor de Wsnp-praktijk

In mijn artikel in de augustus-uitgave van *WP* heb ik geconcludeerd dat de regelgeving betreffende de toeslagenaffaire en de Wsnp ondertussen vooral door de betrokkenen in de praktijk toepasbaar is gemaakt. In deze paragraaf bespreek ik nog een aantal onderwerpen dat in de praktijk moest worden uitgekristalliseerd. Voorbeeld is de wijze van vaststelling van het salaris in het eindvonnis in Wsnp's waarin saniet gedupeerde is van de toeslagenaffaire.

Op grond van de sinds 1 oktober 2013 van toepassing zijnde berekeningssystematiek van de vergoeding en het salaris mag het bedrag van het salaris slechts worden vastgesteld op het boedelsaldo plus het bedrag dat als voorschot op het salaris is opgenomen door de Wsnp-bewindvoerder. Het deel van de vergoeding dat niet van de boedel kan worden opgenomen, wordt aangevuld door de Raad voor de Rechtsbijstand (RvR). Echter in de Wsnp's waarin de Belastingdienst een garantieverklaring heeft afgegeven, inhoudende dat de onder de werking van de Wsnp vallende schulden worden kwijtescholden en afgelost, heeft de Rechtbank Overijssel het boedelsaldo laten overboeken naar saniet of, indien daarvan sprake is, diens beschermingsbewindvoerder. In deze Wsnp's is dus geen boedelsaldo meer aanwezig en kan het salaris formeel niet meer op het boedelsaldo plus opgenomen voorschotten worden vastgesteld.

Aangezien de Belastingdienst de totale vergoeding voor zijn rekening neemt, is het niet

de bedoeling dat een beroep wordt gedaan op de RvR. Door in de eindvonnissen in Wsnp's waarin saniet gedupeerde is van de toeslagenaffaire uitdrukkelijk te overwegen dat de toepassing van de toeslagenaffaire op de Wsnp gevolgen heeft voor de berekening van de vergoeding en de vaststelling van het salaris (en wetende dat de Belastingdienst het volledige salaris plus het griffierecht aan de Wsnp-bewindvoerder zal betalen) verwacht de Rechtbank Overijssel dit formele aspect te hebben ondervangen.

Het bedrag van de vergoeding wordt (meestal) berekend op basis van drie jaar toepassing van de Wsnp plus de extra vergoeding van € 657,03 (inclusief omzetbelasting). Vervolgens wordt het salaris vastgesteld op het totaal van de vergoeding. De kosten van het griffierecht voor het deponeren van de uitdelingslijst worden door de Rechtbank Overijssel afzonderlijk vastgesteld.

Inmiddels is er een aanzienlijke hoeveelheid jurisprudentie over de toeslagenaffaire en de Wsnp. De gepubliceerde en dus voor ons kenbare jurisprudentie is hoofdzakelijk afkomstig van de Rechtbank Rotterdam²⁵. Uit de jurisprudentie van de Rechtbank Rotterdam maak ik op dat het salaris in de eindvonnissen nog steeds wordt vastgesteld op het aanwezige actief. Ik leid hieruit af dat Rechtbank Rotterdam ervoor heeft gekozen, nadat de garantstelling van de Belastingdienst is ontvangen, het boedelsaldo nog niet te laten overboeken naar de saniet of diens beschermingsbewindvoerder. In die eindvonnissen wordt ook het extra salaris (€ 543,- exclusief btw) nog niet vastgesteld. Uit de tot nu toe bij mij bekende werkwijze van de Belastingdienst maak ik echter op dat als er minimaal drie jaar aan salaris plus extra salaris door de Wsnp-bewindvoerder wordt 'gedecleard' bij de Belastingdienst, de Belastingdienst dit ongeacht of het salaris is vastgesteld in het eindvonnis, uitbetaalt.

In mijn artikel in de augustus-uitgave van de *WP* heb ik vermeld dat indien saniet gedupeerde is in het kader van de toeslagenaffaire en de materiële looptijd van de Wsnp nog lang niet is verlopen, de Wsnp, na verificatie en kwijtschelding en betaling van de schulden, ook tussentijds op grond van artikel 350 lid 3 sub a Faillissementswet kan eindigen. Voordeel van die wijze van beëindiging is dat de schuldenaar binnen tien jaren opnieuw een beroep kan doen op toepassing van de Wsnp. Nadeel is, zoals hiervoor reeds is vermeld bij het eindigen van een buitengerechtelijke schuldregeling, dat er zich na het eindigen van de Wsnp een schuldeiser met een te verifiëren vordering, die recht heeft op betaling, kan melden, die dan alsnog moet worden voldaan.

Op de site van Bureau Wsnp is het standpunt van de KOT-werkgroep van Recofa vermeld²⁶. Dit standpunt luidt onder andere dat de Wsnp in beginsel wordt beëindigd op grond van artikel 350 lid 3 sub a Faillissementswet, zodat er geen slotuitdelingslijst ter inzage hoeft te worden gelegd. Uit den lande hoor ik verschillende geluiden over de wijze waarop Wsnp's waarin saniet gedupeerde is, eindigen. Bij de Rechtbank Overijssel laten we (als daarvoor nog voldoende materiële looptijd resteert) saniet kiezen op welke wijze hij zijn Wsnp beëindigd wenst te zien en dat heeft er tot op heden toe geleid dat alle Wsnp's die konden eindigen in verband met de garantstelling door de Belastingdienst, met schone lei zijn geëindigd.

In april 2021 was in voornoemde jurisprudentie de teneur nog dat na drie jaar Wsnp, als er geen sprake was van toerekenbare tegemoetkomingen, de schone lei werd verleend, maar dat de financiële afwikkeling werd aangehouden in verband met de mogelijke ontvangst van een compensatievergoeding. De gedachte was toen nog dat die compensatievergoeding in de boedel zou vallen.

Vanaf juni 2021 wordt, in ieder geval door Rechtbank Rotterdam, na drie jaar Wsnp, als saniet gedupeerde of mogelijk gedupeerde is van de toeslagenaffaire, de keuze voor wel of geen schone lei aan saniet gelaten. In de gepubliceerde uitspraken kiest de saniet altijd voor een schone lei. Na het verstrekken daarvan wordt de financiële afwikkeling aangehouden. In twee uitspraken wordt de schone lei ook verleend terwijl er wel toerekenbare tekortkomingen in nakoming van de verplichtingen zijn vastgesteld, echter niet in de verplichting om geen nieuwe schulden te laten ontstaan.²⁷ Mijns inziens kan er in een dergelijk geval (er is sprake van nieuwe schulden) geen schone lei worden verleend en dient er te worden gekozen voor tussentijdse beëindiging op grond van artikel 350 lid 3 sub a Fw, tenzij de compensatievergoeding (voor een deel) wordt aangewend voor betaling van die nieuwe schulden. In een uitspraak van de Rechtbank Rotterdam van 16 april 2021 wordt die mogelijkheid besproken²⁸. Het betrof sanieten die mogelijk gedupeerden zijn van de toeslagenaffaire.

Ook bij de Rechtbank Overijssel laten we saniet, als er nog voldoende materiële looptijd resteert, kiezen op welke wijze hij wil dat het traject eindigt. Er wordt verschillend geoordeeld over de vraag of er na verlening van de schone lei nog kan worden geverifieerd en of de materiële looptijd moet worden verlengd om nog een verificatievergadering te laten plaatsvinden.

Het uitgangspunt van de Rechtbank Overijssel is dat als de materiële looptijd van drie jaar bijna is verlopen en er (in het kader van de toeslagenaffaire) nog moet worden geverifieerd, de looptijd moet worden verlengd om de verificatievergadering binnen de looptijd te laten plaatsvinden. Dit is in een enkel geval ook gebeurd. In die gevallen is of wordt de schone lei (indien die is gewenst) ook eerst verstrekt nadat er is geverifieerd. Uit de jurisprudentie van de Rechtbank Rotterdam

valt op te maken dat er volgens die rechtbank ook kan worden geverifieerd nadat de schone lei is verleend en nadat de materiële looptijd is verstreken, al is dat slechts in een enkel geval nodig, omdat de verificatievergadering bijna altijd tijdig heeft plaatsgevonden. Het voert in het kader van dit artikel te ver om hierop verder in te gaan, al was het maar omdat de Belastingdienst tot op heden ook verificatie na verstrekking van de schone lei en na het verstrijken van de materiële looptijd lijkt te accepteren en sanieten dus geen nadeel ondervinden van de verschillende visies van de rechtbanken.

5. Slotopmerkingen

Er wordt in de diverse media veel kritiek geuit op de hersteloperatie Toeslagen. Deze kritiek ziet voor een belangrijk deel op het niet tijdig beslissen door de Belastingdienst (UHT) op verzoeken om tegemoetkomingen toe te kennen. Het UHT overschrijdt beslistermijnen die wettelijk zijn vastgelegd²⁹.

Vraag is of we de overschrijding van termijnen terugzien in Wsnp's. Bij de Rechtbank Overijssel is van het overgrote deel van de Wsnp's waarin kinderopvangtoeslagschulden bestaan, inmiddels bekend of saniet al dan niet gedupeerde is en is, als dat het geval is, de forfaitaire tegemoetkoming van € 30.000 uitgekeerd. Slechts in een enkele Wsnp is nog niet bekend of saniet zal worden aangemerkt als gedupeerde. Voor de Rechtbank Overijssel geldt dus dat overschrijding van de termijn waarbinnen moet worden beslist op een verzoek om toekenning van compensatievergoeding geen grote rol (meer) speelt. Ook van overschrijding van de termijnen die in het Besluit worden genoemd (binnen vier weken na aanvraag een beschikking en binnen vier weken na beschikking uitbetaling) is mij binnen de Rechtbank Overijssel (nog) niet gebleken.

Gelet op mijn conclusies in dit artikel lijkt het erop dat de hersteloperatie toeslagen voor Wsnp's stevig op de rails staat. Dat maakt dat ik met een enigszins gerust hart mijn laatste artikel in *WSNP Periodiek* kan afsluiten, nu er weinig aanleiding tot het publiceren van meer artikelen over de toeslagenaffaire en de Wsnp lijkt te zijn. De gedupeerde sanieten wens ik toe dat hun Wsnp's binnen afzienbare tijd kunnen worden afgewikkeld en dat zij een nieuwe start kunnen maken met hun leven.

- 1 *Christiane Koppelman, 'Compensatie kinderopvangtoeslagaffaire en de Wsnp: situatie vanaf 20 april 2021', WP, 2021/03, p. 11 ev.*
- 2 *In het Besluit compensatie gedupeerden in schuldentraject van het directoraat-generaal Toeslagen (Staatscourant 2021, 28303) wordt de term compensatie gebruikt voor het bedrag waarmee de geverifieerde schuldenlast en het salaris van de bewindvoerder wordt afgelost en betaald. De compensatievergoeding van € 30.000 wordt aangeduid als forfaitaire tegemoetkoming.*
- 3 *Achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag, 30 september 2021.*
- 4 *Achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag, 30 september 2021, p. 6.*
- 5 *Aanbiedingsbrief achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag, 30 september 2021, Staatssecretaris A.C. van Huffelen. p. 2.*
- 6 *Achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag, 30 september 2021, p. 4 en 8.*
- 7 *Zie noot 1, p. 12.*
- 8 *Toeslagen. Besluit compensatie gedupeerden in schuldentrajecten. Directoraat-generaal Toeslagen, Staatscourant 2021, 28303.*
- 9 *Aanbiedingsbrief achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag, 30 september 2021, Staatssecretaris A.C. van Huffelen. p. 8.*

- 10 2021-0000214014, Kamerbrief aanbidding advies Afdeling advisering Raad van State bij wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen.
- 11 www.bureauwsnp.nl. Stand van zaken versnelde uitbetaling gedupeerde ouders en Beroepsvereniging Bewindvoerders WSNP (BBW), nieuwsbrief juli 2021, nummer 1, Update KOT-affaire voor Wsnp-zaken.
- 12 Achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag, 30 september 2021, p. 22.
- 13 Achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag, 30 september 2021, p. 20.
- 14 Achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag, 30 september 2021, p. 23.
- 15 Achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag, 30 september 2021, p. 23.
- 16 www.bureauwsnp.nl Ontwikkelingen kinderopvangtoeslagaffaire na Kamerbrief van 7 juli 2021.
- 17 2021-0000218396, Kamerbrief Nieuwe regelingen gedupeerden.
- 18 2021-0000218396, Kamerbrief Nieuwe regelingen gedupeerden, p. 7.
- 19 2021-0000218396, Kamerbrief Nieuwe regelingen gedupeerden, p. 8.
- 20 Kamerstukken Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 31 066, nr. 890.
- 21 Het conceptbesluit betalen private schulden (bijlage bij de Achtste Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag) is bedoeld voor gedupeerde ouders die zich niet in een minnelijke of wettelijke schuldregeling/schuldsanering bevinden. Naast het kwijtschelden van publieke schulden van deze ouders, is met een brief aan de Tweede Kamer van 25 mei 2021 aangekondigd dat het kabinet ook tot een oplossing wil komen voor private schulden van deze gedupeerde ouders en hun toeslagpartners. Vooruitlopend op wetgeving biedt dit besluit de grondslag om een bedrag te betalen ter voldoening van bepaalde, in dit beleidsbesluit omschreven, private schulden van gedupeerde ouders en hun toeslagpartners.
- 22 Toeslagen. Besluit compensatie gedupeerden in schulden traject, Directoraat–generaal Toeslagen, Staatscourant 2021, 28303.
- 23 BBW Beroepsvereniging Bewindvoerders Wsnp, #toeslagenaffaire: gedupeerde ouders die nog niet in een schuldregeling zitten, kunnen via deze weg alsnog naar een schulden vrije toekomst, LinkedIn, bericht d.d. 15 oktober 2021.
- 24 Toeslagen. Besluit compensatie gedupeerden in schulden traject, Directoraat–generaal Toeslagen, Staatscourant 2021, 28303, § 2.1.2 en § 2.2.2.
- 25 ECLI:NL:RBROT:2021:3695;3709; 3710; 3712; 6286;6288; 6289;6290;6722;8369; 8370;8372;8372; 8374;9298; 9301.
- 26 www.bureauwsnp.nl Ontwikkelingen kinderopvangtoeslagaffaire na Kamerbrief van 7 juli 2021.
- 27 Rechtbank Rotterdam, 30 juli 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:8370;8372.
- 28 Rechtbank Rotterdam, 16 april 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:6722.
- 29 Nationale Ombudsman, Klacht gegrond, maar geen oplossing, 2^e monitor Klachtbehandeling Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen, maart t/m juli 2021, 11 oktober 2021. In: NRC, Rik Rutten, Komt het ooit nog goed met de Toeslagenaffaire?, 15 oktober 2021.

26 - Wetsvoorstel wijziging toelatingscriteria Wsnp. Zicht op verbetering doorstroom naar de Wsnp?

Arnoud Noordam

1. Inleiding

Titel III van de Faillissementswet, beter bekend als de Wsnp, is ingevoerd op 1 december 1998 en zijn 23^e verjaardag op 1 december 2021 ligt rond de datum van verschijning van deze laatste uitgave van *WSNP Periodiek*. Deze bijdrage bespreekt de wettelijke criteria voor toelating tot de wettelijke schuldsaneringsregeling en gaat in het bijzonder in op de voorgestelde *Wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen*.¹

De voorgestelde wijzigingen voorzien in een versoepeling van de wachttermijn van tien jaar voordat een nieuw Wsnp-verzoek ingediend kan worden na een eerdere Wsnp-toepassing (nieuw voorgesteld art. 288 lid 4 Fw), en inperking van de goede-trouw-toets (aanpassing art. 288 lid 1 onder b Fw). In het conceptwetsvoorstel waarop via het internet gereageerd kon worden, was voorgesteld de goede-trouwtermijn te verkorten van vijf jaar naar *twee* jaar, maar het bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel houdt het nu op een verkorting van vijf naar *drie* jaar. Het conceptwetsvoorstel voorzag ook in een nieuwe mogelijkheid van hoger beroep, door schuldeisers, tegen toepassing van de schuldsaneringsregeling, maar die voorziening is niet opgenomen in het bij de Tweede Kamer ingediende wetsvoorstel.

Een kernvraag bij de totstandkoming van de Wsnp was en is ook bij deze wetswijziging weer: hoe strikt dienen de toelatingscriteria te zijn? Of anders gezegd: welke schuldenaren in een problematische schuldsituatie hebben toegang tot de Wsnp en welke niet? Het m.i. typisch Nederlandse antwoord op deze vraag is een bovenmatig complex stelsel van wettelijke criteria, resulterend in tal van toepassingproblemen en onzekerheden bij vele betrokkenen.

De oorspronkelijke wettelijke criteria uit 1998 zijn in 2008 aangescherpt. Bij een destijds sterk oplopend aantal nieuwe schuldsaneringszaken, tot meer dan 15.000 nieuwe Wsnp-zaken per jaar, beoogde de Minister van Justitie, daartoe aangespoord door de rechterlijke macht, de toegang tot de Wsnp te beperken tot de schuldenaren die 'er klaar voor zijn'. In het '*Visiedocument schuldenproblematiek en rechtspraak*' uit februari 2019 bepleit de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) juist om de toegang tot de Wsnp te verbeteren. In het in september 2021 bij de Tweede Kamer aanhangig gemaakte wetsvoorstel ter verbetering van de doorstroom naar de Wsnp geeft de minister gehoor aan die oproep van de Rvdr en rapporten van o.a. de Nationale Ombudsman, '*Hindernisbaan zonder finish*' (2020) en Berenschot, '*Aansluiting gezocht!*' (2019).

In 2006 en 2007 werden ruim 15.000 mensen per jaar tot de Wsnp toegelaten. Afgaand op de cijfers tot nu toe zal het aantal toelatingen in 2021 minder zijn dan 2.500. Deze terugloop is niet te wijten aan de striktheid van de rechterlijke toetsing: het percentage van toegewezen Wsnp-verzoeken ligt in de periode 1998 – 2021 *landelijk* op een redelijk stabiel, hoog percentage tussen de 80 en 90%.² Anders

gezegd: bij de discussie over de Wsnp-toelatingscriteria dient in het oog gehouden te worden dat de variatie in het aantal Wsnp-zaken nagenoeg onafhankelijk is gebleken van aanscherping van de toelatingscriteria in 2008 of de in de loop van de tijd -en per rechtscollege- inhoudelijk variërende rechtspraak. Veruit de belangrijkste factor in de terugloop van het aantal Wsnp-zaken is, simpelweg, het zeer sterk teruglopende aantal bij de rechter ingediende Wsnp-verzoeken: in 2012 werden bij de rechtbanken 16.479 Wsnp-verzoeken ingediend, in 2020 waren dat er nog slechts 2.983, ruim vijf keer minder.³

Hieronder, in paragraaf 2, bespreek ik eerst de huidige wettelijke regeling en de wetshistorie. In paragraaf 3 zijn de voorgestelde wijzigingen van de wettekst weergegeven en in paragraaf 4 ga ik in op de Memorie van Toelichting. In paragraaf 5 bespreek ik de voorgestelde verkorting van de relevante periode van de goede-trouw-toets, te weten van vijf naar drie jaar voorafgaand aan indiening van het Wsnp-verzoek, en in paragraaf 6 wordt de flexibilisering van de (wacht)termijn van tien jaar die dient te verstrijken voordat iemand, na eerdere toepassing van de Wsnp, opnieuw een Wsnp-verzoek kan indienen. In paragraaf 7 rond ik af met enkele conclusies en slotbeschouwingen.

2. Huidige wettelijke regeling en wetshistorie

Het materiële toepassingsvereiste van een insolvente toestand staat niet ter discussie.⁴ Naast dit vereiste, bevatte art. 288 Fw zoals ingevoerd in 1998 vijf gronden tot afwijzing van een Wsnp-verzoek: drie imperatieve en twee facultatieve. De imperatieve afwijzingsgronden hadden betrekking op (1) het ontbreken van de objectieve betalingsonmacht, (2) gegronde vrees dat de schuldenaar zijn Wsnp-verplichtingen niet zal nakomen of zijn schuldeisers zal benadelen, en (3) de situatie dat de saneringsregeling al van toepassing is. De twee facultatieve afwijzingsgronden zagen op (4) de situatie dat de schuldenaar eerder failliet is geweest of de schuldsaneringsregeling eerder van toepassing is geweest en (5) het niet te goeder trouw zijn van de schuldenaar. In die laatste twee gevallen *kon* de rechter een Wsnp-verzoek afwijzen maar de wet dwong daartoe niet.

De Commissie-Mijnssen die in 1989 rapport uitbracht aan de Minister van Justitie stelde een veel eenvoudiger toelatingsregime voor. Naast het insolventie criterium vond de Commissie voor toewijzing van een saneringsverzoek voldoende dat er vooruitzicht bestond dat de schuldenaar zou meewerken aan een saneringsplan; het verzoek zou slechts afgewezen moeten worden indien de regeling minder dan tien jaar geleden was toegepast. De Commissie bracht de goede trouw weliswaar ter sprake in het kader van het vaststellen van een saneringsplan, maar wees hantering van dit criterium van de hand omdat voor goede trouw geen duidelijke criteria te geven zijn. In de MvT (1992) bij het wetsvoorstel voor de Wsnp (1998) schreef de minister dat een goede-trouw-toets nodig is om *misbruik* van de regeling te voorkomen.⁵ Maar ook bij gebrek aan goede trouw kon de rechter het Wsnp-verzoek toewijzen, het ging immers om een discretionaire bevoegdheid van de rechter (facultatieve afwijzingsgrond). De wachttermijn voor een nieuw Wsnp-verzoek, na een eerder faillissement of een eerdere toepassing van de Wsnp, werd in de MvT (1992) als volgt onderbouwd: 'een aaneenschakeling van faillissementen en schuldsaneringsregelingen is niet gewenst.'⁶ Tegelijkertijd sloot de MvT destijds niet uit dat de Wsnp 'binnen betrekkelijk korte tijd na een voorafgaand faillissement of schuldsaneringsregeling wordt uitgesproken. Een dwingende weigeringsgrond zou dan ook te ver gaan.' Zo kwamen in 1998 een facultatieve goede-trouw-toets en een facultatieve wachttermijn in Titel III van de Faillissementswet terecht.

Art. 288 Fw is met ingang van 2008 ingrijpend gewijzigd. Sindsdien gelden naast afwijzingsgronden ook toelatingsvoorwaarden, waarbij de schuldenaar aannemelijk dient te maken gereed te zijn voor een succesvolle wettelijke schuldsanering. Een geheel nieuwe afwijzingsgrond was dat het minnelijke traject uitgevoerd dient te worden door een persoon of instantie als bedoeld in art. 48 Wck (288 lid 2b Fw). In de MvT (1992) bij de oorspronkelijke wettekst (1998) werd nog uitdrukkelijk gesteld dat er *niet* voor was gekozen te bepalen dat de Wsnp pas kan worden uitgesproken wanneer voldoende pogingen zijn ondernomen om tot een minnelijke regeling te komen.⁷ Deze nieuwe afwijzingsgrond werd via een amendement op het wetsvoorstel in 2008 in de wet opgenomen.⁸ Volgens de toelichting op het amendement ‘zorgt het ervoor dat de schuldenaar verplicht is eerst een minnelijke regeling te volgen bij een daarvoor aangewezen instantie’ en wordt geregeld dat de schuldenaar ‘er klaar voor is’ en om er voor te zorgen dat ‘het minnelijk traject daadwerkelijk versterkt wordt, alvorens men start aan het wettelijk traject’. De Minister van Justitie wees er tevergeefs op dat het gevolg is dat een schuldenaar die zelf een mislukte poging tot een minnelijke regeling heeft ondernomen – of een dergelijke poging heeft ondernomen met tussenkomst van familie, vrienden, een kerkelijke instelling of de werkgever – geen toegang meer heeft tot de wettelijke schuldsaneringsregeling. Diens ontrading van de motie was evenwel tevergeefs.⁹ In 2008 werd nog een tweede nieuwe afwijzingsgrond opgenomen, namelijk dat bij schulden uit misdrijf de toegang tot de Wsnp geweigerd dient te worden (art. 288 lid 2c). Art. 288 lid 3 (2008) gaf voorts een nieuwe, discretionaire bevoegdheid aan de rechter om een Wsnp-verzoek *toch* toe te wijzen, ondanks dat goede trouw ontbreekt of de schuldenaar schulden uit misdrijf heeft, namelijk in het geval de schuldenaar aannemelijk maakt dat hij de omstandigheden die bepalend zijn geweest voor het ontstaan of onbetaald laten van de schulden onder controle heeft gekregen: de zogenaemde hardheidsclausule.

3. Voorgestelde wetteksten

3.1 Verkorting goede-trouw-termijn

Bij invoering van de onlangs voorgestelde wetwijziging komt artikel 288 lid 1 Fw, aanhef en onder b als volgt te luiden, ik maak de wijziging in de tekst hieronder zichtbaar:

‘Het verzoek, bedoeld in artikel 284, eerste lid, wordt slechts toegewezen indien voldoende aannemelijk is: [...]

b. dat de schuldenaar ten aanzien van het ontstaan of onbetaald laten van zijn schulden in de vijfde jaar voorafgaand aan de dag waarop het verzoek is ingediend, te goeder trouw is geweest; en [...]

3.2 Flexibilisering wachttermijn tien jaar

Voorts wordt een nieuw vierde lid voorgesteld. Ik citeer zowel het bestaande art. 288 lid 2 onder d, dat niet gewijzigd wordt, en het voorgestelde art. 288 lid 4 dat naar dat al bestaande tweede lid verwijst:

‘**Lid 2:** Het verzoek wordt evenwel afgewezen: [...]

d. indien minder dan tien jaar voorafgaand aan de dag waarop het verzoek is ingediend, ten aanzien van de schuldenaar de schuldsaneringsregeling van toepassing is geweest, tenzij deze toepassing is beëindigd op grond van artikel 350, derde lid, onder a of b of op grond van artikel 350, derde lid, onder d, om redenen die de schuldenaar niet waren toe te rekenen.

Lid 4 (nieuw): Het verzoek *kan* in afwijking van het tweede lid, onder d, worden toegewezen indien de afwijzing van het verzoek in de gegeven omstandigheden, waaronder de manier waarop de eerder ten aanzien van de schuldenaar toegepaste schuldsaneringsregeling is geëindigd, de wijze waarop de schulden zijn ontstaan of onbetaald gelaten en de mate waarin dit aan de schuldenaar is toe te rekenen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.’

4. Memorie van Toelichting

In de MvT verwijst de minister naar het *Visiedocument* van de Rvdr en het rapport *Hindernissen zonder finish* van de Nationale Ombudsman waaruit de minister opmaakt dat de ‘voorwaarden om toegang te krijgen tot de Wsnp te strikt zijn en dat dit de reden is dat de doorstroom van het gemeentelijke schuldhulpverleningstraject naar de Wsnp stagneert’. Het wetsvoorstel beoogt voorts uitvoering te geven aan twee Kamermoties, inhoudende verzoeken aan de regering om (1^e) te onderzoeken hoe conform het advies van de Raad voor de Rechtspraak *snellere* toelating tot de Wsnp gerealiseerd kan worden, en (2^e) met een voorstel te komen om de toegang tot de Wsnp te *vereenvoudigen*.¹⁰

In de toelichting op het wetsvoorstel merkt de minister op dat de sinds 2012 voortdurende daling van de Wsnp-instroom op gespannen voet staat met de onverminderd grote schuldenproblematiek. Voorts schrijft de minister dat geconstateerd is dat dit ‘deels’ komt omdat twee toelatingsvoorwaarden te knellend werken, te weten de goede-trouw-termijn van vijf jaar en de wachttermijn van tien jaar.¹¹ Deze constatering focust m.i. op een ondergeschikte oorzaak van de terugloop van Wsnp-zaken, nu de hoofdoorzaak is dat het aantal Wsnp-verzoeken terugloopt. In het *Visiedocument* constateert de Rvdr dat mensen in een problematische schuldsituatie vaak geen of te laat hulp vragen, dat ‘het systeem’ niet erg doorzichtig is en het voor mensen met schulden lastig is de weg te vinden.¹² Overleg met externe partijen leerde (een werkgroep van) de Rvdr dat er behoefte is aan meer uniformiteit, ook in Wsnp-zaken bijvoorbeeld bij de toepassing van de zgn. hardheidsclausule.¹³ Weliswaar beveelt de Rvdr aan om de goede-trouw-termijn te verkorten van vijf naar twee jaar, met daarbij de verwachting dat de hardheidsclausule minder toegepast zal worden, en de afwijzingsgrond van 288 lid 2 onder d (tienjaars-termijn) om te zetten in een facultatieve afwijzingsgrond, maar ik lees in het *Visiedocument* niet dat juist van deze twee van de in totaal achttien aanbevelingen het grootste effect verwacht wordt.

Twee aanbevelingen van de Rvdr die mijns inziens wél flink zoden aan de dijk zouden zetten, zijn in het wetsvoorstel *niet* opgenomen. Ten eerste de aanbeveling dat *‘de gemeentelijke schuldhulpverlener in beginsel binnen zes maanden na de aanmelding bij de schuldhulpverlening zich tot de schuldenrechter dient te wenden met een verzoek namens de schuldenaar tot het opleggen van een dwangakkoord of toelating tot de WSNP*.¹⁴ Ten tweede de aanbeveling van de Rvdr dat toegang tot de Wsnp onder omstandigheden óók mogelijk moet zijn als de artikel 285 Fw-verklaring ontbreekt maar lange tijd budgetbeheer of beschermingsbewind heeft bestaan en gebleken is dat een minnelijke schuldregeling niet mogelijk is.¹⁵ Dit zijn maatregelen die direct ingrijpen in de situatie wanneer er geen minnelijke regeling tot stand komt. Ook de Nationale Ombudsman acht het wenselijk de tienjaarstermijn en de goede-trouw-termijn te verkorten maar beveelt tevens aan dat de wetgever *‘de toegang tot de Wsnp mogelijk maakt in de gevallen dat de gemeente er niet in slaagt om binnen een bepaalde termijn (van bijvoorbeeld zes maanden) een minnelijke schuldregeling tot stand te brengen*.¹⁶ Opmerkelijk genoeg ontbreekt in de MvT iedere cijfermatige

analyse van instroom, resultaat en doorstroom van minnelijk traject, schuldenbewind en Wsnp. De voorgestelde wetswijzigingen zijn dan ook niet gebaseerd op een deugdelijke analyse van de gebrekkige doorstroom naar de Wsnp wanneer het minnelijk traject geen soelaas biedt.

Meer specifiek met betrekking tot de goede-trouw-toets merkt de minister op: *‘In de praktijk leeft de perceptie dat de rechter de goede-trouw-toets zeer strikt toepast en nauwelijks gebruik maakt van de hardheidsclausule.’* En *‘dat bij gemeentelijke schuldhulpverleners het idee leeft dat als sprake is van bepaalde schulden de schuldenaar hoe dan ook niet wordt toegelaten tot een Wsnp-traject.’* Gezien het hoge toewijzingspercentage van Wsnp-verzoeken, is deze perceptie onjuist, zo lijkt ook de minister impliciet te erkennen. Ik betwijfel overigens dat dit de reden is dat gemeenten, in een door de gemeente niet opgeloste problematische schuldsituatie, ‘cliënten’ niet doorverwijzen. Mijn indruk is eerder dat gemeenten c.q. gemeentelijke schuldhulpverlening: (1^e) geen wettelijke vereisten zien om (doorstroom-)termijnen in acht te nemen voor het minnelijke traject - en die wettelijke termijnen zijn er ook niet behalve de vier weken termijn voor een eerste intakegesprek (art. 4 lid 1 Wgs); (2^e) en/of evenmin een wettelijke plicht zien een Wsnp-verzoek in te dienen als het gemeentelijke traject is mislukt - en die wettelijke plicht is er ook niet. Maar zou nu die verkeerde perceptie van het wettelijke stelsel de oorzaak zijn dan ligt het voor de hand dat de minister de gemeenten beter gaat voorlichten, en behoeft de wet toch niet gewijzigd te worden?¹⁷

5. Goede-trouw-termijn van vijf naar drie jaar

Voorgesteld wordt de termijn van de goede-trouw-toets te verkorten van vijf naar drie jaar. Daarbij merkt de minister op dat de hardheidsclausule in beginsel niet zal worden toegepast – alleen nog in uitzonderingsgevallen. De Rvdr stelde voor de termijn te verkorten tot twee jaar en dan de hardheidsclausule slechts nog bij uitzondering toe te passen.¹⁸ Volgens de MvT heeft de Rvdr een langere termijn dan twee jaar in overweging gegeven voor de categorie schuldenaren die evident te kwader trouw is.¹⁹ In het *Visiedocument* vind ik die suggestie niet terug: de Rvdr adviseerde slechts dat de schuldenrechter bij het bestaan van ernstige fraudeschulden zich ervan bewust moet zijn dat hij de termijn van de schuldregeling op vijf jaar kan zetten als ‘compensatie’ voor de snelle toegang – de visie betrof hier dus de duur van de saneringsregeling, *niet* de termijn van de goede-trouw-toets.²⁰ Waarom heeft het kabinet de termijn van twee jaar verlengd naar drie jaar? Volgens de MvT is uit de internetconsultatie gebleken dat veel respondenten vrezen dat de termijn van twee jaar te kort is om de rechter over voldoende relevante informatie te kunnen laten beschikken over de schuldenaar om een Wsnp-verzoek te beoordelen.²¹ De MvT verwijst naar de reacties van Insolad, de Vereniging Jonge Insolventierecht Advocaten (JIRA) en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR); bestudering van deze reacties leert mij dat alleen de NVvR dit naar voren brengt.²² Hoe het ook zij, ik zou toch menen dat de Rvdr de partij bij uitstek is die zicht heeft op de benodigde termijn voor voldoende informatievergaring ten behoeve van de rechterlijke toetsing en begrip niet dat het kabinet hier afwijkt van de visie van de Rvdr.

De Nationale Ombudsman constateert dat de goede-trouw-toets een knelpunt bij de toelating kan zijn, maar deed geen concrete aanbeveling ten aanzien van de goede-trouw-termijn. In plaats daarvan beveelt de Nationale Ombudsman aan dat de Wsnp-rechter bij de beoordeling van een Wsnp-verzoek *altijd* de ruimte moet krijgen om – op verzoek of uit eigen beweging – maatwerk te leveren en rekening te houden met de omstandigheden en de belangen van de verzoeker.²³

Welke toename van de instroom is van de termijnverkorting te verwachten? Ik onderscheid twee groepen (met twee subgroepen in de 1e groep): (1) De toename zou kunnen komen uit de groep van schuldenaren die in de drie jaar voorafgaand aan het Wsnp-verzoek wél te goeder trouw is geweest maar in het vierde en/of vijfde jaar niet. (1a) Wat betreft het *onbetaald laten* van schulden komt die situatie in de praktijk m.i. niet voor – gevallen uit de rechtspraak dat een Wsnp-verzoek werd afgewezen omdat de schuldenaar de laatste drie jaar geheel te goeder trouw was ten aanzien van het onbetaald laten maar in het vierde en vijfde jaar niet, zijn mij onbekend. (1b) Wel komt in de rechtspraak af en toe voor, ik kom dat ook in mijn eigen praktijk wel tegen, dat een schuldenaar bijvoorbeeld vier of vijf jaar geleden te hoge schulden is aangegaan – zo men wil ‘in de fout’ is gegaan – maar na dergelijke eenmalige missers geen schuldengedrag is ontstaan. Dit zijn gevallen waar de wetswijziging kan helpen, maar het zijn echt uitzonderingsgevallen die nu niet zelden al gesauveerd worden via de hardheidsclausule. (2) De meeste winst valt te behalen bij de schuldenaren die al vijf jaar niet te goeder trouw zijn geweest; die groep kan twee jaar eerder tot de wettelijke saneringsregeling worden toegelaten.

6. Wachtermijn tien jaar geflexibiliseerd

Sinds 2008 is een wettelijke grond voor afwijzing van een Wsnp-verzoek dat de schuldenaar in de tien jaar voorafgaand aan zijn verzoek in de schuldsaneringsregeling heeft gezeten.²⁴ De wachttijd van tien jaar is sinds 2008 een imperatieve grond om een Wsnp-verzoek af te wijzen. Oorspronkelijk ging het om een facultatieve afwijzingsgrond. Art. 288 lid 2 aanhef en onder a luidde als volgt (1998, onderstreping auteur): *‘Het verzoek kan worden afgewezen indien minder dan tien jaar voorafgaande aan de dag waarop het verzoekschrift is ingediend, de schuldenaar ingevolge een in kracht van gewijsde gegane uitspraak in staat van faillissement heeft verkeerd of ten aanzien van hem de schuldsaneringsregeling van toepassing is geweest.’* De Rvdr heeft in 2019 geadviseerd om de toets wederom facultatief te maken.^{25 26}

De Nationale Ombudsman beveelt aan de termijn te verkorten. Vanuit rechtsvergelijkend perspectief merk ik nog op dat de wachtermijnen binnen de EU variëren van één jaar (alleen Griekenland) tot twintig jaar (alleen Oostenrijk).²⁷ België, Italië en Roemenië kennen een wachtermijn van vijf jaar.

Ik ben geen voorstander van de goede-trouw-toets (zie 7.1 hieronder), maar mij ontgaat waar een wettelijke wachtermijn toe dient zolang de rechter de goede-trouw-maatstaf tot zijn beschikking heeft. Stel dat een schuldenaar, tweeënhalf jaar na een eerdere Wsnp, weer een Wsnp-verzoek indient dan kan een rechter, de goede-trouw-maatstaf hanterend, toch heel goed beoordelen of een nieuwe toepassing op zijn plaats is? In het geval een schuldenaar na een eerdere Wsnp te maken krijgt met bijvoorbeeld (a) echtscheiding, (b) baanverlies, (c) ernstige gezondheidsproblemen, dan zie ik niet goed in wat een hernieuwde toepassing in de weg zou moeten staan. Wanneer een schuldenaar, met een verse schone lei op zak, zich laat verleiden tot het doen van onverantwoorde bestedingen dan kan de rechter een Wsnp-verzoek toch afwijzen op basis van een gebrek aan goede trouw? De toegevoegde waarde van een termijnvoorschrift *naast* een goede-trouw-maatstaf zie ik niet. In dit verband valt ook op dat de voorgestelde wettekst van het nieuwe 288 lid 4 elementen van de goede-trouw-toets in zich draagt. Volgens het wetsvoorstel dient de rechter immers, bij een nieuw Wsnp-verzoek binnen tien jaar na een afgelopen schuldsanering, in zijn beoordeling te betrekken: ‘de wijze waarop de schulden zijn ontstaan of onbetaald gelaten en de mate waarin dit aan de schuldenaar is toe te rekenen’. Deze criteria vallen

samen met een toetsing aan de goede trouw zoals die al in de MvT van 1992 is toegelicht en door HR en lagere rechtspraak nader is vormgegeven.²⁸ Wat voegt lid 4 (nieuw) dan precies toe aan de goede-trouw-toets die de rechter toch al in zijn beoordeling van het nieuwe verzoek zal betrekken?

Bij de door mij bepleite afschaffing van de goede-trouw-toets kan ik me voorstellen dat een beperkte wachtermijn voor een hernieuwd Wsnp-verzoek wél zinvol is – vergelijk het aangehaalde advies van de Commissie Mijnsen om geen goede-trouw-toets te hanteren maar wel een wachtermijn na een eerdere Wsnp-sanering. Het zou ongewenst zijn als een schuldsaneringsregeling tussentijds beëindigd is en dezelfde schuldenaar, bij wijze van spreken, de volgende dag weer een Wsnp-verzoek bij de rechter indient. Bij afschaffing van de goede-trouw-toets zou ik er daarom voorstander van zijn dat 288 lid 2 onder d Fw zo wordt aangepast dat de schuldenaar belet wordt binnen een jaar na een eerdere beëindiging weer een Wsnp-verzoek in te dienen. Zolang een goede-trouw-toets blijft bestaan, heeft de rechter m.i. geen aanvullende wachtermijn nodig om gevreesd misbruik te voorkomen.

7. Conclusies en slotopmerkingen. Waar gaat het heen met de Wsnp?

De voornaamste criteria voor toelating tot de Wsnp dienen m.i. te zijn dat de schuldenaar bereid is en in staat is, al dan niet met hulp van derden bijvoorbeeld de gemeente of een beschermingsbewindvoerder: (a) zijn inkomen en uitgaven in evenwicht te brengen, (b) geen, althans geen bovenmatige, nieuwe schulden aan te gaan, (c) zich naar maximaal vermogen in te spannen inkomens-surplus c.q. actief te verwerven ter aflossing van zijn schulden en (d) zich te houden aan afspraken met de bewindvoerder en die alle benodigde informatie te verschaffen.²⁹ Schuldsanering dient de belangen van schuldenaren, schuldeisers en de maatschappij (inclusief 's Rijks schatkist); schuldsanering is m.i. dan ook niet te beschouwen als het verlenen van een gunst voorbehouden aan de 'eerlijke' schuldenaar. Zo heb ik in mijn proefschrift (*Schuldsanering en goede trouw*, 2007) betoogd dat de goede-trouw-toets (a) haaks staat op de doelstellingen van de Wsnp³⁰, (b) niet in het financiële belang is van schuldeisers³¹ en (c) uit de pas loopt met de wettelijke criteria gehanteerd in omringende landen³². Het terugbrengen van de goede-trouw-toets van vijf naar drie jaar (of iets beter: twee jaar) is een stap(je) in de goede richting.

In onze bijdrage aan de internetconsultatie -zie ons artikel in *WP*, mei 2021- concludeerden Theo Pouw, Margreet van Bommel, Nelly van den Berg en ik dat de voorgestelde wetswijziging slechts tot een *marginale* verbetering van de doorstroom naar de Wsnp kan leiden. Ons belangrijkste bezwaar is dat het kabinet niet onderkent dat de oorzaak van de terugloop van het aantal Wsnp-zaken voornamelijk gelegen is in de sterke vermindering van het aantal Wsnp-verzoeken. De oorzaak van dat sterk verminderde aantal Wsnp-verzoeken is kennelijk gelegen in het beleid van gemeenten. Het kabinet richt zich op een versoepeling van de wettelijke afwijzingsgronden inzake de goede trouw en de wachtermijn van tien jaar, maar in onze visie vormen die afwijzingsgronden c.q. de toepassing daarvan door de rechter *niet* de oorzaak van de terugloop van het aantal Wsnp-zaken. De eenvoudigste manier om de doorstroom naar de zeer effectieve Wsnp te waarborgen, is om gemeenten te *verplichten* de Wsnp aan te vragen indien binnen twaalf maanden na aanmelding voor de minnelijke schuldhulp nog geen uitzicht op schuldsanering bestaat. Ik merk op dat zowel de Rvdr als de Nationale Ombudsman de gemeenten slechts zes maanden de tijd willen geven om tot een oplossing te komen - zie par. 4.2 hiervoor.

De sinds 1 mei jl. lopende *Pilot Toevoeging verzoek toelating Wsnp* (PTW) is een mooi initiatief van Justitie maar de praktijk tot nu toe laat zien dat meer nodig is voor een betere en vlottere doorstroom naar de Wsnp als het minnelijke traject niet slaagt. De PTW is gebruikt voor ongeveer 140 Wsnp-verzoeken tot nu toe en brengt een substantieel betere doorstroom van in het minnelijk traject vastgelopen zaken nog niet in zicht.

Vanuit SZW is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening aangepast (denk aan vroegsignalering) en wordt gestudeerd op invoering van meer dwangmiddelen in het minnelijk traject. Maar de Brede Schuldenaanpak van SZW is niet opgewassen tegen de krachten in het complexe veld van schuldeisers, deurwaarders, schuldenaren, schuldhulpverleners, kredietbanken, beschermingsbewindvoerders, advocaten, rechters en Wsnp-bewindvoerders. Zolang de gemeenten primair verantwoordelijk zijn voor schuldhulp maar niet wettelijk verplicht worden tot doorgeleiding naar de effectieve Wsnp voor schuldsanering, als het minnelijke traject niet tot resultaat leidt, zijn er geen grote verbeteringen te verwachten. Het blijft een raadsel waarom er bij landelijke en lokale regelgevers, beleidsbepalers en bestuurders zo weinig oog is voor een effectieve en efficiënte³³ saneringsregeling: 85% van de schuldenaren krijgt toegang van de rechter; daarvan heeft meer dan 90% na drie jaar een schone lei.

1. *Wetsvoorstel 35915 bij de Tweede kamer ingediend op 24 september 2021.*
2. *In 2005 werd landelijk ruim 83% van de inhoudelijk beoordeelde Wsnp-verzoeken toegewezen, zie Monitor Wsnp over 2005, p. 10 (5,3% intrekkingen buiten beschouwingen gelaten: 79% toegelaten/[15,7% afgewezen + 79% toegelaten] * 100% = 83,4% toegelaten). In 2020 bedroeg het landelijk percentage toewijzingen 84%, zie Monitor Wsnp over het jaar 2020, p. 6.*
3. *Aantallen exclusief de pro-formaverzoeken; zie Monitor Wsnp over 2020, p. 22 en Monitor Wsnp over 2012, p. 70.*
4. *De materiële vereisten voor toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling voor natuurlijke personen zijn opgenomen in art. 284 lid 1 Fw: (1) redelijkerwijs is te voorzien dat de schuldenaar niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden, of (2) de schuldenaar verkeert in de toestand dat hij heeft opgehouden te betalen. Deze criteria waren opgenomen in de wettekst van 1 december 1998, zijn in 2008 niet gewijzigd en een wijziging is niet voorzien. Het 2^e criterium voor de vaststelling van de insolvente toestand komt overeen met het criterium voor faillietverklaring (art. 1 Fw) en voert ook in de Wsnp-rechtspraak de boventoon. Voor faillietverklaring is naast insolventie van de schuldenaar een pluraliteit van schuldeisers vereist maar gelden geen andere criteria. Voor toepassing van de schuldsaneringscriteria geldt geen pluraliteitsvereiste maar wel een waaier aan criteria die betrekking heeft op de aard van de schulden, de verwijtbaarheid van de schuldenaar en de inspanningen van de schuldenaar om zijn schulden af te lossen.*
5. *Kamerstukken II 1992/93, 22 969, nr. 3, p. 12 – 14.*
6. *Kamerstukken II 1992/93, 22 969, nr. 3, p. 37.*
7. *Kamerstukken II 1992/93, 22 969, nr. 3, p. 7.*
8. *Zie voor het amendement met toelichting Kamerstukken II 2006/07, 29 942, nr. 20 herdruk.*
9. *Kamerstukken II 2006/07, 29 942, nr. 33, p. 4.*
10. *Kamerstukken II 2019/20, 35300 XV, nr. 60 en 2020/21, 35570, nr. 21*
11. *MvT wetsvoorstel doorstroom, p. 5.*
12. *Visiedocument (2019), p. 12*
13. *Visiedocument (2019), p. 17*
14. *Visiedocument (2019), p. 29.*
15. *Visiedocument (2019), p. 36.*

16. *Hindernisbaan zonder finish* (2020), p. 3 en 42.
17. *In gelijke zin, in hun reacties op de internetconsultatie: de Nederlandse Vereniging van Banken, INSOLAD en de Vereniging van Jonge Insolventieadvocaten (JIRA).*
18. *Als alternatief stelde de Rvdv nog voor om de vijftaartermijn te handhaven maar om dan de hardheidsclausule toe te passen als gedurende twee jaar een wending ten goede is gebleken, Visiedocument (2019), p. 31.*
19. *MvT wetsvoorstel doorstroom, p. 7.*
20. *Visiedocument (2019), p. 31.*
21. *MvT wetsvoorstel doorstroom, p. 8.*
22. *MvT wetsvoorstel doorstroom, p. 11. Zowel Insolad (reactie internetconsultatie d.d. 27 januari 2021) als de JIRA (reactie d.d. 10 februari 2021) wijzen op het belang van informatievoorziening aan de rechter, ter beoordeling van het Wsnp-verzoek, in hun reactie op het oorspronkelijke voorstel schuldeisers het recht van hoger beroep te geven bij toewijzing van het Wsnp-verzoek; zij brengen dit punt niet naar voren in hun reactie op de verkorting van de goede-trouw-termijn van vijf naar twee jaar.*
23. *Hindernisbaan zonder finish* (2020), p. 3 en 42.
24. *Tenzij de schuldenaars tijdens die eerdere Wsnp zijn afgelost, de schuldenaar zijn betalingen kon hervatten of de eerdere Wsnp was beëindigd wegens bovenmatige schulden 'om redenen die de schuldenaar niet waren toe te rekenen' – zie art. 288 lid 2 onder d verwijzend naar de tussentijdse beëindigingsgronden van art. 350 lid 3 onder a, b en d.*
25. *Visiedocument (2019), p. 31.*
26. *Terzijde merk ik op dat ook op gemeentelijk niveau een dergelijke facultatieve weigeringsgrond is opgenomen in art. 3 lid 2 Wgs: 'Het college kan schuldhulpverlening in ieder geval weigeren in geval een inwoner al eerder gebruik heeft gemaakt van schuldhulpverlening.'*
27. *Zie het rechtsvergelijkende overzicht in A Guide to Consumer Insolvency Proceedings In Europe, Edward Melgar Publishing UK/USA (2019), p. 21.*
28. *Vgl. Kamerstukken II 1992/93, 22969, nr. 3, par – 17 – 19, ook aangehaald in de MvT doorstroom, p 6; voor rechtspraak zie o.a. HR 24 december 2004, ECLI:NL:HR:AR4046 en HR 27 oktober 2006, ECLI:NL:HR:AY7460.*
29. *Vgl. mijn proefschrift Schuldsanering en goede trouw (2007), p. 665.*
30. *Te weten (1) te voorkomen dat schuldenaren in een problematische schuldsituatie tot in de lengte van jaren door hun schulden achtervolgd kunnen worden, (2) het aantal faillissementen terug te dringen en (3) bereidheid te creëren bij schuldeisers in te stemmen met minnelijke regelingen.*
31. *Het uitdelingspercentage op de vorderingen van schuldeisers is hoger in de Wsnp dan in faillissement, zie mijn proefschrift, p. 621, verwijzend naar onderzoek van Lutikhuis op basis van CBS-gegevens. De uitdeling in Wsnp-zaken is, voor zover zich laat aanzien uit bekende gegevens, ook hoger dan in het minnelijk traject; zie Mick Heckers, 'De opbrengst van de wettelijke schuldsaneringsregeling in een juister perspectief', WR, 2020/01, en Annemieke Bosma, 'De Wsnp terug op de routekaart', WR, 2020/03.*
32. *Ook Frankrijk kent een goede-trouw-toets maar de schuldenaar wordt in beginsel geacht te goeder trouw te zijn. Volgens de rechtspraak van de Franse Cour de cassation kunnen de schuldeisers, desgewenst, de kwade trouw (la mauvaise foi) van de schuldenaar aantonen. Duitsland, België, Luxemburg, Engeland en de VS kennen geen goede-trouw-toets. Zie voorts A Guide to Consumer Insolvency Proceedings In Europe, Edward Melgar Publishing UK/USA (2019), p. 21 en p. 49 e.v.*
33. *Wethouders van financiën kunnen veel besparen op schuldenbewind (Bbz) en gemeentelijke schuldhulp als zij hun ambtenaren instrueren, bij een moeizaam minnelijk traject, snel door te schakelen naar de Wsnp.*

27 - Nieuws in het kort

Stand van zaken wetsvoorstel wijziging Wsnp (35915)

Op 24 september jl. heeft Minister Dekker (Rechtsbescherming) het wetsvoorstel ter wijziging van de Wsnp gestuurd aan de Tweede Kamer. De beoogde wijzigingen houden in:

- De vijfjaarstermijn voor de beoordeling van de goede trouw wordt aangepast naar drie jaar;
- De tienjaarstermijn wordt facultatief in plaats van imperatief.

Tweede Kamer wil Wsnp-route open stellen voor gedupeerden

Pieter Grinwis (CU) en Caroline van der Plas (BBB) hebben een motie ingediend waarin zij de regering verzoeken om gedupeerden van de toelagenaffaire keuzevrijheid te geven voor een schuldenoplossing. De Tweede Kamer heeft de motie met algemene stemmen aangenomen. Met deze motie moeten gedupeerden die nog geen schuldenregeling hebben, zelf de keuze kunnen maken tussen schuldhulpverlening of de Wsnp.

Ook verificatie en slotuitdelingslijst vereist bij boedelactief minder dan € 2.000,-

De Hoge Raad heeft in september geconcludeerd dat een Wsnp-bewindvoerder óók voor de afwikkeling van schuldsaneringsboedels met een boedelactief van minder dan € 2.000,- moet overgaan tot het opmaken van een slotuitdelingslijst (zie ook *Actuele rechtspraak kort*). Zelfs als het boedelsaldo nihil is. Recofa heeft deze uitspraak direct overgenomen als geldend beleid. De Recofa-richtlijnen worden conform de uitspraak van de Hoge Raad aangepast.

Stand van zaken Pilot Toevoeging Wsnp

Sinds 1 mei jl. kunnen Wsnp-bewindvoerders een toevoeging aanvragen voor het doen van een Wsnp-verzoek. Er hebben zich 97 Wsnp-bewindvoerders aangemeld voor de pilot. Eind september waren er 123 toevoegingen verstrekt.

28 - Actuele rechtspraak kort

Publicaties tot en met 24 september 2021.

1. Rb. Noord-Holland 17 juni 2021, ECLI:NL:RBNHO:2021:4921 (art. 1:87 BW en art. 315 Fw)

Ouders en echtgenote lossen deel hypotheek af. Te realiseren overwaarde woning vrijstellen op grond van redelijkheid en billijkheid? Regresvordering met voorrang op grond van art. 1:87 BW?

Man en vrouw zijn in 2011 gehuwd met uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen. De man is in 2016 failliet verklaard, welk faillissement in 2019 is omgezet in toepassing van de wettelijke schuldsanering. De waarde van de woning van de man is eind 2019 getaxeed op € 475.000,-; de hypotheekschuld bedroeg in juni 2020 € 441.500,-. Tijdens het faillissement is een achterstand in de aflossing ontstaan. De saniet woont in de woning met zijn echtgenote en twee minderjarige kinderen. Om verkoop te voorkomen heeft de echtgenote in de periode 2016 – 2021 ruim € 20.000,- afgelost en de ouders van saniet hebben in de jaren 2014 – 2017 ook nog eens ruim € 11.500,- afgelost. De Wsnp-bewindvoerder heeft de r-c verzocht, op grond van de redelijkheid en billijkheid, (A) de [waarde corresponderend met de, *red.*] afgeloste bedragen niet te gelde te maken voor de Wsnp-boedel, en (B) akkoord te gaan met een voorstel van de ouders om een boedelbijdrage van € 5.000,- te voldoen, ter voorkoming van verkoop van de woning, nu de overwaarde is ontstaan door de aflossingen door de echtgenote en de ouders. De r-c overweegt dat uitgangspunt is dat een woning dient te worden verkocht als de boedel daarbij gebaat is; alternatief is de overwaarde op andere wijze in de boedel te laten vloeien, maar dat alternatief is niet aangedragen. Dat de ouders en de echtgenote aflossingen hebben gedaan, doet er niet aan af dat de schuldeisers aanspraak op de overwaarde kunnen maken. Verkoop van de woning zou niet in de rede liggen indien het huren van een woning, ten opzichte van de hypotheeklasten, de overwaarde (grotendeels) teniet zou doen, maar dat is niet gesteld of gebleken. In hoger beroep oordeelt de rechtbank in gelijke zin. De Wsnp is gericht op vereffening en tegedemaking van de boedelgoederen ten behoeve van de schuldeisers. Daar staat tegenover dat de schuldenaar met een schone lei verder kan gaan. Indien er geen Wsnp was geweest zouden de schuldeisers zich ook hebben kunnen verhalen op de overwaarde. Voorts overweegt de rechtbank dat uit art. 1:87 BW niet volgt dat de ouders en de echtgenote, uit hoofde van de hypotheekaflossingen, een preferente regresvordering op de boedel hebben. De rechtbank besluit met de overweging dat het de saniet vrijstaat, na een nieuwe taxatie van de woning, een alternatief voorstel te doen waarbij de overwaarde op andere wijze in de boedel kan vloeien.

2. Rb. Rotterdam 21 juni 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:6379 (art. 15b Fw)

Verzoek omzetting faillissement naar Wsnp toegewezen.

Verzoekster is in 2018 failliet verklaard en verzoekt in 2021 omzetting in Wsnp. Verzoekster heeft zich vóór dat het faillissementsrekest was ingediend tot de schuldhulpverlening gewend. Verzoekster voert aan dat o.m. door haar taalbarrière het destijds niet is gelukt een Wsnp-verzoek in te dienen; het is niet aan haar te wijten dat zij niet tijdig na indiening van het faillissementsrekest een Wsnp-verzoek heeft ingediend. De curator heeft een negatief advies over de omzetting uitgebracht – verwijzend naar een bestuurlijke boete wegens een hennepkwekerij in de aan een derde verhuurde woning van de gefailleerde – en heeft verklaard dat een akkoord niet tot de mogelijkheden behoort nu een van de schuldeisers niet akkoord gaat met een regeling. De rechtbank stelt vast dat nog geen verificatievergadering is gehouden en oordeelt dat redelijkerwijs niet geoordeeld kan worden dat verzoekster door haar toe te rekenen

omstandigheden geen Wsnp-verzoek heeft ingediend. De rechtbank overweegt dat voldoende vaststaat dat verzoekster niet zelf een hennepkwekerij heeft geëxploiteerd en dat de boete vier jaar geleden is ontstaan. Het is voldoende aannemelijk dat verzoekster te goeder trouw is geweest. De rechtbank heeft wel aarzelingen over de nakoming van de informatie- en inspanningsverplichting. Verzoekster heeft echter verklaard dat zij door haar meerderjarige kinderen geholpen zal worden bij de nakoming van haar verplichtingen en dat zij bij haar werkgever fulltime kan gaan werken. De rechtbank gunt verzoekster het voordeel van de twijfel en wil verzoekster een kans bieden van haar schulden af te komen. De rechtbank heft het faillissement op, stelt het salaris en verschotten curator vast op € 13.375,- resp. € 535,- en spreekt de toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling uit.

3. Hof Amsterdam 22 juni 2021, ECLI:NL:GHAMS:2021:1851 (art. 358 lid 4 Fw; art. 51f en 361 lid 3 Sv)

Executiegesbil. Veroordeling in civiele procedure na een strafrechtelijke veroordeling. De vordering blijft afdwingbaar na verlening schone lei.

In 2006 is appellant schuldig bevonden aan ontuchtige handelingen en verkrachting. In de strafrechtelijke procedure was appellant veroordeeld aan het slachtoffer als benadeelde partij € 3.968,- te betalen. Na afloop van de strafrechtelijke procedure is appellant in 2011 veroordeeld, in een civiele procedure, aan het slachtoffer ruim € 86.000,- te betalen (€ 35.000,- immateriële schade en € 51.000,- gederfde inkomsten). Deze vordering heeft in het strafgeding niet voorgelegen. In 2015 is de toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling uitgesproken en in 2019 is appellant de schone lei verleend. Het slachtoffer heeft eind 2019 de incasso van haar vordering hervat en loonbeslag doen leggen. Appellant vraagt een verklaring voor recht dat de vordering van het slachtoffer niet rechtens opeisbaar is en bevel tot opheffing van het beslag. Zowel de rechtbank als het hof wijzen de vorderingen van appellant af op grond van het bepaalde in art. 358 lid 4 Fw. In 358 lid 4 Fw worden van de schone lei uitgezonderd vorderingen die voortvloeien uit een in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke veroordeling tot betaling van schadevergoeding aan een benadeelde partij in een strafproces, waarmee *'wordt gelijkgesteld een vordering die voortvloeit uit een in kracht van gewijsde gegane veroordeling tot betaling van schadevergoeding die is vastgesteld door de burgerlijke rechter nadat de strafrechter die over het misdrijf of de overtreding heeft geoordeeld, heeft vastgesteld dat de vordering tot betaling van schadevergoeding of een deel daarvan slechts bij de burgerlijke rechter kan worden aangebracht.'* Het hof overwoog: (1) Aangezien de vordering is gegrond op dezelfde feiten als waarvoor appellant door de strafrechter is veroordeeld en strekt tot vergoeding van door die feiten toegebrachte schade, terwijl zowel de strafrechtelijke veroordeling als het vonnis van de burgerlijke rechter in kracht van gewijsde is gegaan, moet de vordering van het slachtoffer worden gelijkgesteld met een vordering voortvloeiend uit een in kracht van gewijsde gegane strafrechtelijke veroordeling van appellant tot betaling van schadevergoeding. (2) Gezien de aard van de schade en het tijdsverloop is het niet aannemelijk dat het slachtoffer daadwerkelijk over de mogelijkheid heeft beschikt zich met een vordering als benadeelde partij te voegen in het strafproces op grond van art. 51f Sv. Dit geldt temeer wanneer acht wordt geslagen op de leeftijd van het slachtoffer; zij was 14 jaar bij de aanvang van de strafbare feiten. Als het al mogelijk was geweest dat het slachtoffer de vordering bij de strafrechter had ingediend dan kan met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden aangenomen dat de strafrechter dan op grond van art. 361 lid 1 Sv zou hebben vastgesteld dat de vordering slechts bij de burgerlijke rechter kon worden aangebracht, aldus het hof.

4. Rb. Rotterdam 29 juni 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:6373 (art. 8 Fw)

Verzet tegen faillietverklaring ongegrond. Geen Wsnp-verzoek ingediend of schuldhulpverlening gestart.

Verzoeker heeft een verzetschrift ingediend tegen zijn faillietverklaring. Hij wil alsnog het minnelijke schuldhulpverleningstraject opstarten en zo nodig een Wsnp-verzoek indienen. Verzoeker verwacht gelden te ontvangen uit een bouwproject en wil met zijn schuldeisers –voornamelijk familieleden– betalingsregelingen treffen. Verweerster voert o.a. aan dat verzoeker ondanks beloftes zijn eerdere betalingsregelingen niet is nagekomen. De rechtbank stelt vast dat verzoeker geen minnelijke schuldhulp heeft ingezet en ook geen Wsnp-verzoek heeft ingediend, dat verzoeker het vorderingsrecht van verweerster heeft erkend. De rechtbank oordeelt dat sprake is van pluraliteit van schuldeisers temeer nu bij de curator meerdere schuldeisers bekend zijn geworden en de steunvordering niet door verzoeker is weersproken. De rechtbank verklaart het verzet ongegrond.

5. Rb. Rotterdam 29 juni 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:6289 en 6288 (art. 354/358 Fw)

Beëindiging sanering met schone lei; KOT-affaire. Financiële afwikkeling Wsnp aangehouden tot Belastingdienst KOT-zaak heeft afgedaan.

Schuldenaar heeft verklaard dat hij is aangemeld als gedupeerde van de toeslagenaffaire maar dat nog niet duidelijk is of hij door de Belastingdienst als gedupeerde zal worden aangemerkt. Ter zitting heeft de schuldenaar gemeld dat de terugvordering van de kinderopvangtoeslag mogelijk terecht is geweest. De rechtbank oordeelt dat de schuldenaar niet (toerekenbaar) in de nakoming van een of meer uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen is tekortgeschoten. De rechtbank overweegt voorts: (1) Indien de Belastingdienst te zijner tijd zou beslissen dat schuldenaar als gedupeerde wordt aangemerkt, heeft dit in beginsel tot gevolg dat de Belastingdienst de geverifieerde schulden van schuldenaar en de kosten van de schuldsaneringsregeling zal betalen. Blijkens het Besluit compensatie gedupeerden in schuldentraject van de Staatssecretaris van Financiën van 28 mei 2021, in werking getreden met ingang van 2 juni 2021, zal met de betaling van de schulden nog geruime tijd gemoeid zijn (volgens het Besluit na indiening van de aanvraag daartoe door de bewindvoerder nog (maximaal) acht weken). De Belastingdienst heeft nog niet schriftelijk bevestigd dat schuldenaar als gedupeerde wordt aangemerkt en de schulden zijn nog niet betaald, zodat van een situatie van artikel 350 lid 1 en 3 sub a Fw (nog) geen sprake is. (2) De verificatievergadering heeft inmiddels plaatsgevonden op 4 augustus 2020. De financiële afwikkeling van de schuldsaneringsregeling kan pas plaatsvinden zodra duidelijkheid is verkregen van de Belastingdienst. Zodra de bewindvoerder uit de betaling van de Belastingdienst alle geverifieerde schulden en de kosten van de schuldsaneringsregeling kan voldoen, dan zal de bewindvoerder daartoe overgaan. Vervolgens kan de schuldsaneringsregeling formeel worden beëindigd. Indien schuldenaar door de Belastingdienst niet als gedupeerde wordt aangemerkt, zal de bewindvoerder tot verdere afwikkeling van de schuldsaneringsregeling overgaan door het gespaarde boedelsaldo, na betaling van de boedelkosten, te verdelen onder de geverifieerde schuldeisers. Dit is ter zitting met schuldenaar besproken. De rechtbank verleent de schone lei.

6. Parket bij de Hoge Raad 2 juli 2021, ECLI:NL:PHR:2021:742 (art. 285 Fw)

Ontvankelijkheid verzoek tot toelating.

Op 20 oktober 2020 is het faillissement van schuldenaar aangevraagd. Schuldenaar heeft een verzoek tot toepassing van de schuldsaneringsregeling ingediend, in welk verzoek schuldenaar op 10 december

2020 niet-ontvankelijk is verklaard. De rechtbank heeft de niet-ontvankelijkheid gebaseerd op het niet ondernemen van een (deugdelijke) poging om tot een buitengerechtelijke schuldregeling te komen en op het ontbreken van de schuld aan de hypotheekverstrekker in de schuldenlijst. Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank. Het hof wijst erop dat in het schuldenoverzicht dat bij het verzoekschrift is gevoegd slechts een totaalbedrag aan schulden van € 3.902.563,- is vermeld, terwijl uit de stukken volgt dat de totale schuldenlast minimaal € 22 miljoen bedraagt. Eén van de cassatieklachten luidt dat het hof heeft miskend dat het de schuldenaar nadere gelegenheid had moeten bieden alsnog een deugdelijk overzicht van schulden bij te voegen, althans dat het hof zijn oordeel om hiertoe niet over te gaan onbegrijpelijk of onvoldoende heeft gemotiveerd. Schuldenaar verwijst in cassatie ter onderbouwing van zijn standpunt naar een arrest van de Hoge Raad van 14 april 2017 (ECLI:NL:HR:2017:696) waarin de rechtbank het verzoek schuldsanering wel compleet achtte, maar het hof niet. Het hof heeft desalniettemin geen termijn gegeven voor herstel en heeft dit niet gemotiveerd. Omdat het hof niet had gemotiveerd waarom er geen hersteltermijn was geboden, slaagde die cassatieklacht in het arrest van 14 april 2017. De Procureur-Generaal (PG) concludeert echter dat in de onderhavige zaak het oordeel van het hof dat er geen deugdelijk overzicht van schulden was bijgevoegd bepaald niet uit de lucht kwam vallen, zoals in de zaak die onderwerp was van het arrest van 14 april 2017 wel het geval was, zodat deze cassatieklacht faalt. Een andere cassatieklacht in de onderhavige zaak bestaat eruit dat het hof onbegrijpelijk of onvoldoende heeft gemotiveerd waarom het hof het verschil in schuldenlast in het verzoekschrift schuldsanering ten opzichte van de totale schuldenlast die uit de stukken blijkt van zo groot belang acht. Volgens de schuldenaar volgt de hoogte van de vordering van de aanvrager van het faillissement uit het verstekvonnis van 24 juli 2019 waarin de schuldenaar is veroordeeld aan de aanvrager van het faillissement € 14.508.357,68 te betalen. Het uiteindelijke bedrag en de opbouw daarvan valt volgens de schuldenaar grotendeels te verklaren uit de dagvaarding waarnaar in het verstekvonnis is verwezen. De PG concludeert dat daarmee niet het volledige verschil van meer dan € 18 miljoen kan worden verklaard. De klacht faalt. De PG overweegt dat de beslissing van het hof dat de schuldenaar niet-ontvankelijk is in zijn verzoek tot toepassing van de schuldsaneringsregeling zelfstandig wordt gedragen door de conclusie van het hof dat de schuldenlijst incompleet is. De daartegen gerichte klachten falen volgens de PG, zodat een bespreking van de overige klachten achterwege kan blijven. De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

7. Parket bij de Hoge Raad 2 juli 2021, ECLI:NL:PHR:2021:743 (art. 285 Fw)

Ontvankelijkheid verzoek tot toelating. Schending hoor en wederhoor nu schuldenaar pas ter zitting in hoger beroep bekend werd met een brief van de aanvrager van zijn faillissement?

Deze cassatieprocedure hangt samen met de hiervoor besproken procedure (ECLI:NL:PHR:2021:742). Partijen zijn dezelfde. Tijdens de mondelinge behandeling in hoger beroep op 10 maart 2021 is schuldenaar voor het eerst bekend geworden met een brief met bijlagen van de aanvrager van zijn faillissement. Het hof heeft de zitting enige tijd geschorst om schuldenaar en zijn advocaat in de gelegenheid te stellen alsnog kennis te nemen van de brief. De schuldenaar heeft ter zitting niet gemeld meer tijd nodig te hebben om de brief te bestuderen. Na de mondelinge behandeling hebben schuldenaar en zijn advocaat afzonderlijk van elkaar verzocht om nader te mogen reageren op de brief van de aanvrager van het faillissement. Bij uitspraak van 25 maart 2021 heeft het hof het vonnis van de rechtbank bekrachtigd. Ten aanzien van het verzoek om nader te mogen reageren op de brief heeft het hof overwogen dat

schuldenaar hierbij geen belang heeft omdat hij reeds op formele aspecten niet-ontvankelijk zal worden verklaard in zijn verzoek tot toepassing van de schuldsaneringsregeling. Bovendien heeft de schuldenaar na de leespauze tijdens de mondelinge behandeling niet gemeld meer lees- en of besprekingsnodig te hebben. De Procureur-Generaal (PG) overweegt dat er recht wordt gedaan aan het beginsel van hoor en wederhoor als er gelegenheid wordt geboden om in voldoende mate kennis te kunnen nemen van de inhoud van de stukken, maar ook om er - desgewenst - op te reageren. Volgens de PG is het oordeel van het hof dat de schuldenaar voldoende gelegenheid heeft gehad om zich uit te laten over de brief niet onbegrijpelijk. Dit onderdeel van de cassatieklacht faalt. Vervolgens bespreekt de PG nogmaals de cassatieklachten die ook in Parket bij de Hoge Raad 2 juli 2021, ECLI:NL:PHR:2021:742, zijn besproken. De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

8. Rb. Gelderland 8 juli 2021, ECLI:NL:RBGEL:2021:3609 (art. 287a Fw)

Verzoek gedwongen schuldregeling ("dwangakkoord"). De rechtbank wijst het verzoek af. De schuldregeling is niet deugdelijk door de schuldhulpverlener voorbereid en houdt niet het maximale in dat verzoeker financieel kan dragen. Bij het bepalen van de hoogte van het aanbod is ten onrechte geen rekening gehouden met hetgeen al gespaard was bij de beschermingsbewindvoerder vóór de start van het minnelijk traject.

Schuldenaar heeft een prognose-aanbod op een termijn van 36 maanden aan zijn schuldeisers aangeboden van 3,45 %. De totale schuldenlast bedraagt € 39.440,04 en er is sprake van 11 schuldeisers. Negen schuldeisers hebben met het aanbod ingestemd. De twee weigerende schuldeisers vertegenwoordigen 45,18 % van de schuldenlast. Weigerende schuldeiser Kleurrijk Wonen heeft aangevoerd dat de schuld niet zoals in het verzoekschrift is vermeld € 6.955,73, maar € 9.093,65 bedraagt. De schuldhulpverlener heeft de eindinspectiekosten van de woning van € 2.016,56 die in rekening zijn gebracht in verband met de verwaarloosde en vervuilde tuin ten onrechte niet in het aanbod betrokken. De rechtbank wijst het verzoek af op de volgende gronden. Nu de schuldhulpverlener niet ter zitting is verschenen, heeft de rechtbank niet kunnen vaststellen of de schuld aan Kleurrijk Wonen, zoals die is meegenomen in de berekening van het voorstel, correct is. De rechtbank gaat uit van de juistheid van de stelling van Kleurrijk Wonen. Daarnaast is het minnelijk voorstel volgens de rechtbank onduidelijk. Uit het voorstel blijkt niet vanaf welke datum er maandelijks zal worden gespaard en hoe het gespaarde bedrag zal worden verdeeld over de schuldeisers (waaronder ook een preferente schuldeiser). Ook is niet vast komen te staan dat het aanbod het maximale omvat dat de schuldenaar financieel kan dragen. Het aanbod houdt (vermoedelijk) in dat schuldenaar gedurende 36 maanden op basis van zijn inkomen zal gaan sparen. Ter zitting is echter gebleken dat er al een spaarsaldo bij de beschermingsbewindvoerder aanwezig is van € 4.500,-, waarvan € 3.000,- al aanwezig was bij het ondertekenen van de schuldhulpovereenkomst en de start van het minnelijk traject. Uit het voorstel blijkt niet dat dit spaarsaldo is meegenomen in het aanbod en evenmin dat schuldenaar verplicht is het spaarsaldo in te brengen voor de aflossing aan zijn schuldeisers. De rechtbank overweegt dat gelet op het voorgaande niet kan worden gezegd dat verweerders in redelijkheid met het aanbod zouden moeten instemmen.

9. Hof's-Hertogenbosch 8 juli 2021, ECLI:NL:GHSHE:2021:2162 (art. 354 en 358 Fw)

Bekrachtiging beëindiging wsnp zonder schone lei.

De schuldsaneringsregeling is 5 jaar op appelland van toepassing geweest en is geëindigd zonder verlening van de schone lei. Volgens de rechtbank is appelland toerekenbaar tekortgeschoten in de nakoming van met name de inlichtingen- en de inspanningsplicht. De looptijd van de schuldsaneringsregeling is bij vonnis van 7 mei 2019 door de rechtbank verlengd met twee jaar om de uitkomsten van een onderzoek door de Belastingdienst af te wachten. Appelland heeft in zijn beroepschrift aangevoerd dat in het verlengingsvonnis alles dat vóór die tijd is gesteld, althans al bekend was op grond van de stukken, is meegewogen en niet in de weg heeft gestaan aan de verlenging. Het hof concludeert dat de rechtbank in het verlengingsvonnis in het geheel niet is toegekomen aan een oordeel over enige tekortkoming en dat uit het feit dat de verlengingsbeslissing is genomen niet een impliciet accepteren van eventuele tekortkomingen kan worden afgeleid. Vast is komen te staan dat appelland tijdens de schuldsaneringsregeling werkzaamheden heeft verricht op beurzen en daarbuiten (trappen inmeten). Appelland heeft dit erkend, maar gesteld dat hij er geen vergoeding voor heeft ontvangen. Het hof is van oordeel dat appelland de bewindvoerder had moeten inlichten over de werkzaamheden en dat appelland er een vergoeding voor had moeten vragen die in de boedel had kunnen vloeien. Voorts heeft het hof geconstateerd dat er nieuwe schulden zijn ontstaan. De Belastingdienst heeft naheffingsaanslagen opgelegd en in een kort gedingvonnis van 13 februari 2020 is appelland veroordeeld € 25.000,- aan dwangsommen aan de eigenaar van een auto, zolang appelland de auto niet retourneert, te betalen. Appelland heeft ter zitting van het hof verklaard dat hij niet in appel is gegaan van het kort gedingvonnis en de eigenaar van de auto de dwangsommen daadwerkelijk van hem heeft gevorderd. Het hof concludeert dat appelland toerekenbaar is tekort geschoten in de nakoming van meerdere uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen en dat deze tekortkomingen niet wegens hun bijzondere aard of geringe betekenis buiten beschouwing kunnen blijven. Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank.

10. Rb. Den Haag 15 juli 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:7545 (art. 287a Fw)

Toewijzing verzoek dwangakkoord. Verjaring werkt niet van rechtswege en kan door de rechter niet ambtshalve worden toegepast. Verzoeker heeft zich jegens geen van zijn schuldeisers op mogelijke verjaring beroepen. Dat betekent dat alle verbintenissen in de door verzoeker opgegeven schuldenlast rechtens nog steeds afdwingbaar zijn en de hoogte van de schuldenlast met een voldoende mate van zekerheid kan worden vastgesteld.

De totale schuldenlast van verzoeker bedraagt € 175.720,78. Er is sprake van drie weigerende schuldeisers die gezamenlijk € 5.566,94 te vorderen hebben. Verzoeker heeft een prognose-aanbod op een termijn van 36 maanden aan zijn schuldeisers gedaan van 1,18 % aan de preferente en 0,59 % aan de concurrente schuldeisers. Weigerende schuldeiser LAVG heeft onder andere aangevoerd dat een groot deel van de schuldenlast al sinds 2008 is ontstaan en ouder is dan vijf jaar, zodat dit deel van de schuldenlast aan verjaring onderhevig is. Het is LAVG niet bekend of de betreffende schuldeisers de verjaring hebben gestuit. De hoogte van de schuldenlast staat hierdoor niet vast, waardoor er niet zonder meer van kan worden uitgegaan dat de aangeboden schuldregeling het maximaal haalbare is. De rechtbank stelt vast dat de meerderheid van de schuldeisers die tezamen een aandeel van ruim 96 % in de totale schuldenlast heeft, met de aangeboden schuldregeling heeft ingestemd. Ten aanzien van het mogelijke verjaringsaspect overweegt de rechtbank dat verzoeker heeft verklaard dat hij zich jegens

geen van zijn schuldeisers op mogelijke verjaring heeft beroepen. De rechtbank overweegt dat het middel van verjaring niet van rechtswege werkt en dat de rechter het middel ook niet ambtshalve mag toepassen. Wil verjaring rechtsgevolg hebben, dan moet er door de debiteur (in dit geval: verzoeker) een geslaagd beroep op worden gedaan. Zolang dit beroep niet wordt gedaan, blijft de verbintenis een in rechte afdwingbare verbintenis. De rechtbank concludeert dat de hoogte van de schuldenlast met een voldoende mate van zekerheid kan worden vastgesteld. Aan het verweer dat dit door mogelijke verjaring niet zo zou zijn, gaat de rechtbank dan ook voorbij. De rechtbank beveelt de weigerende schuldeisers in te stemmen met de aangeboden schuldregeling. Aangezien verzoeker geen belang meer heeft bij toewijzing van het verzoek tot toepassing van de wettelijke schuldsanering, wijst de rechtbank dat verzoek af.

11. Hof Arnhem-Leeuwarden 26 juli 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:7126 (art. 288 Fw)

Verzoek toepassing Wsnp. Toelating op grond van de hardheidsclausule.

Het Wsnp-verzoek van appellanten wordt door de rechtbank afgewezen omdat appellanten niet aannemelijk hebben gemaakt dat zij te goeder trouw zijn ten aanzien van het ontstaan van hun schulden. De rechtbank verwijt hen met name dat zij na een eerder afgewezen toelatingsverzoek in 2013 verkeersboetes hebben laten ontstaan voor in totaal € 4.761,- (ook nog in 2018 en 2019) en in 2019 motorrijtuigenbelasting onbetaald hebben gelaten. De rechtbank past niet de hardheidsclausule toe, omdat de gedragingen die reden waren voor afwijzing van hun eerdere toelatingsverzoek, kennelijk nog steeds bestaan. Het hof is van oordeel dat appellanten niet te goeder trouw zijn geweest ten aanzien van het ontstaan en onbetaald laten van hun schulden aan het CJIB en de motorrijtuigenbelastingsschulden. Het hof is echter ook van oordeel dat een beroep op de hardheidsclausule slaagt omdat appellanten voldoende aannemelijk hebben gemaakt de problematiek van het verleden in voldoende mate onder controle te hebben gekregen en dat zij de door de wetgever bedoelde persoonlijke ontwikkeling hebben doorgemaakt. Hiertoe neemt het hof allereerst in aanmerking dat appellanten aansluitend op het medio juli 2018 beëindigde beschermingsbewind hulp en begeleiding van een beschermingsbewindvoerder hebben ingeroepen en aanvaard. De nieuwe beschermingsbewindvoerder heeft met prijzenswaardige inzet en kundigheid orde op zaken gesteld en is zeer te spreken over de wijze waarop appellanten met haar samenwerken. Er is voldoende inzicht in en controle over hun financiële situatie bereikt. Verder is gebleken dat de bij het aantreden van de nieuwe beschermingsbewindvoerder in gang gezette procedure niet tot een echtscheiding heeft geleid, omdat appellanten zich met elkaar hebben verzoend. Voor de bij appellant aanwezige psychische problematiek heeft hij zich onder behandeling laten stellen van een psychiater, bij wie hij ook nu nog onder behandeling staat. Mede door de voorgeschreven medicatie heeft appellant ook deze problemen onder controle. Tot slot hebben appellanten hun auto van de hand gedaan en hebben zij geen auto meer op hun naam staan. Mogelijke boetes en onbetaalde motorrijtuigenbelasting behoren hierdoor tot het verleden. Op grond van het voorstaande is het hof van oordeel dat appellanten tot de wettelijke schuldsaneringsregeling moeten worden toegelaten.

12. Hof's-Hertogenbosch 12 augustus 2021, ECLI:NL:GHSHE:2021:2550 (art. 288 Fw)*Bekrachtiging in hoger beroep van weigering toelating schuldsanering.*

De rechtbank heeft het toelatingsverzoek van appelland afgewezen, omdat schuldenaar niet te goeder trouw zou zijn geweest ten aanzien van ontstaan en onbetaald laten van zijn schulden. Er bestaat bovendien veel onduidelijkheid over de prijs van een bedrijfswagen, die door appelland aan een particulier is verkocht voor een bedrag van € 750,-. Volgens de rechtbank kan niet worden vastgesteld of de verkoop van de bedrijfswagen inderdaad slechts een bedrag van € 750,- heeft opgeleverd en of de bedrijfswagen ten tijde van de verkoop geen grotere waarde vertegenwoordigde dan € 750,-. De rechtbank concludeert dat appelland onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij ten aanzien van het onbetaald laten van zijn schulden te goeder trouw is geweest. Immers in het geval dat appelland een groter bedrag dan € 750,- heeft ontvangen voor de verkoop van de bedrijfswagen en dit bedrag niet heeft aangewend ter aflossing van zijn schuldeisers, zijn de schuldeisers van appelland benadeeld. Dit is ook het geval wanneer de bedrijfswagen ten tijde van de verkoop een grotere waarde vertegenwoordigde dan een bedrag van € 750,- en appelland de bedrijfswagen dus voor een te laag bedrag heeft verkocht. Appelland gaat in hoger beroep. Het hof oordeelt dat sprake is van schulden die als te kwader trouw zijn aan te merken: een CJIB-schuld van in totaal € 978,- en een openstaande schuld aan de Belastingdienst van in totaal € 11.075,-. Daaronder bevinden zich onbetaald gebleven heffingen inkomstenbelasting 2016 tot en met 2018. Ook heeft het hof niet kunnen vaststellen wat de verkoopprijs van de auto is geweest en of dit bedrag marktconform was. Tijdens de zitting heeft appelland naar aanleiding van vragen van het hof verklaard dat het met zijn psychische gesteldheid niet goed gaat en dat hij daarom iedere week een gesprek heeft met een psychiater. Dat de psychosociale problemen beheersbaar zijn, dient te worden bevestigd door een hulpverlener of door een hulpverlenende instantie. Een dergelijke verklaring is door appelland niet overgelegd. Overigens deelt het hof niet de stelling, inhoudende dat de kwade trouw – als daar al sprake van is wat door appelland wordt betwist – vanwege de geringe omvang niet in verhouding staat tot weigering van de toepassing van de schuldsaneringsregeling. Het gaat bij toelating tot de schuldsaneringsregeling om een gedragsmaatstaf die mede wordt gehanteerd om beoogd misbruik van de schuldsaneringsregeling tegen te gaan. In zoverre is de 'omvang', uitgedrukt in geld, minder relevant. Het hof wijst het verzoek van appelland om te worden toegelaten tot de schuldsaneringsregeling af.

13. Rb. Rotterdam 30 augustus 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:8746 (art. 15 b en 3 Fw)*Verzoek omzetting faillissement naar Wsnp niet ontvankelijk.*

Verzoekster dient een verzoekschrift in tot opheffing van haar faillissement onder het gelijktijdig uitspreken van de toepassing van de schuldsaneringsregeling. Art. 15 b lid 1 Fw stelt als voorwaarden dat redelijkerwijs niet geoordeeld kan worden dat de gefailleerde wegens hem toe te rekenen omstandigheden binnen de termijn als bedoeld in art. 3 lid 1 FW geen verzoekschrift tot het van toepassing verklaren van de schuldsaneringsregeling heeft ingediend of dat het faillissement is uitgesproken op eigen aangifte van de schuldenaar. In dit geval is niet aan de genoemde voorwaarden voldaan, omdat het faillissement niet op eigen aangifte van verzoekster is uitgesproken en verzoekster juist wél een verzoek als bedoeld in art. 3, eerste lid Fw heeft ingediend. Dit verzoek is door de rechtbank afgewezen en in hoger beroep heeft het Gerechtshof Den Haag het vonnis bekrachtigd. Er komt verzoekster dus geen beroep op art. 15 b eerste lid Fw toe, zodat verzoekster niet-ontvankelijk zal worden verklaard in haar verzoek.

14. Rb. Rotterdam 2 september 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:8644. (art. 15 b en 3 Fw)

Omzetting van faillissement in schuldsaneringsregeling toegewezen.

Verzoeker dient een verzoekschrift in tot opheffing van zijn faillissement onder het gelijktijdig uitspreken van de toepassing van de schuldsaneringsregeling. De curator heeft een positief advies gegeven omtrent het omzettingsverzoek. De rechtbank stelt vast dat het faillissement niet op eigen aangifte van verzoeker is uitgesproken. Voorts stelt de rechtbank vast dat geen verificatievergadering is gehouden noch dat de rechter-commissaris een beschikking als bedoeld in art. 137 a, lid 1 Fw heeft gegeven. Tot slot stelt de rechtbank vast dat verzoeker, voordat hij failliet werd verklaard, geen Wsnp-verzoek heeft ingediend. De rechtbank concludeert dat redelijkerwijs niet geoordeeld kan worden dat verzoeker wegens hem toe te rekenen omstandigheden binnen de termijn als bedoeld in artikel 3, eerste lid, Fw geen Wsnp-verzoek heeft ingediend. Uit de stukken en hetgeen is verhandeld ter zitting blijkt dat het verzoeker niet te verwijten valt dat hij niet tijdig een Wsnp-verzoek heeft ingediend. Verzoeker heeft ter zitting verklaard dat hij de oproepbrief en de brief van de griffier destijds niet heeft gezien. Hij is ook niet verschenen op de faillissementszitting. Verder heeft verzoeker gezegd dat hij en dat hij, zou hij de brief wel hebben gezien, niet in staat was geweest een Wsnp-traject op te starten. Verder heeft de ambulant begeleider ter zitting verklaard dat zij niet wist dat het faillissement van verzoeker was aangevraagd en dat zij daardoor het Wsnp-traject niet kon zoeken ter zitting voldoende aannemelijk gemaakt dat het beëindigen van de onderneming, de financiële consequenties daarvan en de fysieke gezondheid destijds een forse negatieve weerslag op zijn mentaal starten namens verzoeker. Verzoeker is ontvankelijk in zijn verzoek en wordt toegelaten tot de Wsnp.

15. Rb. Oost-Brabant 7 september 2021, ECLI:NL:RBOBR:2021:4766 (strafrecht Fw)

Bewindvoerder strafrechtelijk veroordeeld wegens verduistering van saldi boedelrekeningen.

Verdachte is op 2 juni 2015 door de Rechtbank Limburg aangesteld als Wsnp-bewindvoerder. In deze hoedanigheid heeft verdachte een groot aantal boedelrekeningen van degenen die onder zijn bewind waren gesteld tot zijn beschikking gehad. Op 19 april 2018 heeft verdachte zichzelf gemeld bij de rechter-commissaris van de Rechtbank Limburg met de mededeling dat hij gelden afkomstig van de boedelrekeningen had aangewend voor privédoeleinden, te weten kansspelen. Naar aanleiding van deze melding is verdachte op 19 april 2018 op staande voet ontslagen uit zijn functie als schuldsaneringsbewindvoerder, waarna de rechter-commissaris nieuwe bewindvoerders heeft aangewezen. Op 21 april 2018 heeft de rechter-commissaris aangifte gedaan tegen verdachte van verduistering. Naar aanleiding daarvan heeft de politie-eenheid Limburg een onderzoek naar verdachte ingesteld. Uit de tenlastelegging blijkt, kort samengevat, dat de bewindvoerder in de periode 27 juni 2016 tot en met 19 april 2018 in ongeveer 80 zaken in totaal ongeveer € 296.816,95 heeft verduisterd. De rechtbank veroordeelt verdachte voor de misdrijven voortgezette handeling van verduistering gepleegd door een bewindvoerder, meermalen gepleegd, en van het plegen van witwassen en gewoonte maken, tot een gevangenisstraf voor de duur van 18 maanden waarvan 9 maanden voorwaardelijk met een proeftijd van 3 jaren met algemene en bijzondere voorwaarden. De rechtbank gelast tevens de ontzetting van veroordeelde uit het beroep van bewindvoerder voor de duur van 5 jaren. De rechtbank bepaalt ook dat veroordeelde een aantal benadeelden een schadevergoeding moet betalen. De rechtbank bepaalt dat een aantal andere benadeelden niet-ontvankelijk is in hun vordering tot schadevergoeding.

16. Hoge Raad 24 september 2021, ECLI:NL:HR:2021:1353 (art. 356 Fw)

Beantwoording prejudiciële vraag of het voorschrift van art. 356 lid 1 Fw dat een slotuitdelingslijst wordt opgemaakt, ook geldt voor boedels met een actief van minder dan € 2.000,-. Art. 4.3 van de Recofa-richtlijnen.

In dit arrest beantwoordt de Hoge Raad prejudiciële vragen van de Rechtbank Roermond over de financiële afwikkeling van Wsnp-zaken met een gering boedelsaldo (< € 2.000,-). De hoofdvraag is of bij een laag boedelsaldo mag worden afgezien van het opmaken van een slotuitdelingslijst. In de rechtspraak blijken er verschillende wijzen van afdoening. Er zijn rechtbanken die, conform de Recofa-richtlijnen, de verificatievergadering en deponering slotuitdelingslijst bij Wsnp-zaken met een gering boedelsaldo achterwege laten. Er vindt dan een informele uitdeling plaats. Bij andere rechtbanken wordt er altijd, ongeacht of er wel of geen boedelsaldo is, geverifieerd en een slotuitdelingslijst opgemaakt en gedeponerd. De Rechtbank Limburg stelt daarom prejudiciële vragen aan de Hoge Raad om duidelijkheid te verkrijgen in welke gevallen er een slotuitdelingslijst opgemaakt en gedeponerd dient te worden. De Hoge Raad beantwoordt de prejudiciële vragen als volgt. De Recofa-richtlijnen vormen geen recht in de zin van art. 79 RO. De beantwoording dient plaats te vinden aan de hand van de wet (art. 356 Fw) en de parlementaire geschiedenis. Daaruit volgt dat er altijd een verificatievergadering plaatsvindt en een slotuitdelingslijst wordt opgemaakt als er sprake is van een reguliere beëindiging van de Wsnp, na een looptijd van drie jaar of langer waarbij de schuldenaar aan de op hem rustende schuldsaneringsverplichtingen heeft voldaan. Zelfs als het boedelsaldo nihil is. Door het altijd opmaken en deponeren van een slotuitdelingslijst na een reguliere beëindiging van de Wsnp, ook wanneer er geen boedelactief is, is de procedure voor alle betrokkenen kenbaar en controleerbaar. Ook kunnen zo de belangen van de schuldeisers worden gewaarborgd doordat zij kunnen opkomen tegen de verificatie van vorderingen of tegen de slotuitdelingslijst. Tevens is de slotuitdelingslijst van belang als er sprake blijkt van nagekomen baten ex art. 349 lid 5 Fw jo. art. 194 Fw. De wetgever heeft één specifieke uitzondering gemaakt: als de vereenvoudigde procedure van art. 354a Fw wordt toegepast, hoeft er geen verificatievergadering gehouden te worden en ook geen slotuitdelingslijst te worden opgemaakt. Deze uitzondering kan niet naar andere situaties worden doorgetrokken. Daarbij merkt de HR op dat de voor het opmaken van de slotuitdelingslijst vereiste verificatievergadering vaak ook pro forma kan plaatsvinden (art. 328a lid 2 Fw). Ook de omstandigheid dat voor het deponeren van de slotuitdelingslijst griffierecht van (in 2021) € 657,- verschuldigd is (art. 17 leden 1 en 4 Wet griffierechten burgerlijke zaken) en dat dit bezwaarlijk is voor boedels met weinig actief, is geen grond om af te wijken van de wettelijke regeling voor het beëindigen van de toepassing van de schuldsaneringsregeling. Het is aan de wetgever om te beoordelen of en hoe daarin moet worden voorzien.

Noot redactie: Recofa heeft deze uitspraak per direct overgenomen als geldend beleid. Recofa geeft aan: "Boedels met een actief tot € 2000,- worden hetzelfde afgehandeld als boedels met een actief van € 2000,- of meer. Indien het griffierecht niet (volledig) uit de boedel kan worden voldaan, komt dat (deels) ten laste van de Staat. Het voorgaande betekent voorts dat altijd een (pro forma) verificatievergadering en slotuitdelingslijst nodig zijn."

Keuzeformulier wijze van beëindiging WSNP

U bent door de Belastingdienst aangemerkt als gedupeerde in de Kinderopvangtoeslagaffaire. Dit betekent dat de Belastingdienst (met uitzondering van de door de Belastingdienst aangegeven uitzonderingen) uw schulden zal betalen. Nadat dat is gebeurd, kan de rechtbank uw regeling zo snel mogelijk beëindigen. Er zijn voor uw regeling twee (verschillende) manieren waarop de regeling kan worden beëindigd. Ik verzoek u hierin een keuze te maken.

Kort gezegd kunt u kiezen tussen de volgende twee mogelijkheden:

1. het ontvangen van een schone lei

Als u kiest voor het ontvangen van een schone lei, dan kunt u vanaf het moment dat de schuldsaneringsregeling eindigt, tien jaar lang niet opnieuw worden toegelaten tot de Wsnp. Er wordt gewerkt aan een wijziging van de wet, waardoor deze periode in de toekomst korter wordt, maar dat is nu nog niet het geval.

Het voordeel van de schone lei is dat zij ook werkt ten aanzien van schulden uit het verleden die om de een of andere reden niet bekend zijn bij het beëindigen van uw regeling. Dit betekent dat als er zich nog (oude) schuldeisers melden, zij hun vordering vanwege de schone lei niet meer op u kunnen verhalen. De schone lei biedt u dus meer zekerheid voor het geval er later alsnog schulden uit uw verleden opduiken.

Wanneer u kiest voor de schone lei kan de schuldsaneringsregeling als het zover is zonder verdere zitting worden afgehandeld.

2. een tussentijdse beëindiging van de regeling omdat de Belastingdienst alle nu bekende schulden zal betalen

Als u kiest voor een tussentijdse beëindiging van uw schuldsaneringsregeling, dan kunt u wél binnen tien jaar na het beëindigen van uw regeling opnieuw worden toegelaten tot de Wsnp. U ontvangt bij deze optie echter geen schone lei. Dit betekent dat wanneer er schulden uit uw verleden opduiken u deze zult moeten betalen.

Wanneer u kiest voor deze manier van beëindigen, dan is de rechtbank op grond van de wet verplicht u hierover te horen. U zult dan als het zover is in verband hiermee een oproep ontvangen.

Ik verzoek u hieronder uw keuze te maken. U kunt maar 1 hokje aankruisen.

Optie 1: schone lei

Optie 2: tussentijdse beëindiging zonder schone lei

Naam:

Datum:

Handtekening:

.....

Contact

Redactie:

redactie@wsnp-periodiek.nl

Abonnementen:

abonnee@wsnp-periodiek.nl

Website:

www.wsnp-periodiek.nl

Twitter:

@WsnpPeriodiek

Postadres:

Wsnp Periodiek

Postbus 5018

5800 GA Venray

Verschijning:

4x per jaar

Uitgave van:

Stichting Kennisoverdracht Wsnp
gevestigd te Amsterdam
Handelsregisternr. 34390126

Redactie:

Mr. dr. A.J. Noordam, advocaat
Mr. M. van Bommel, advocaat
Mr. Th. A. Pouw, voormalig docent
handels- en ondernemingsrecht,
voormalig raadsheer-plaatsvervanger
Mr. C. Koppelman, senior secretaris
rechtbank Overijssel
Mw. J. Vlemmings, jurist
schuldhulpverlening (secretariaat)

Redactiemedewerker: Mr. dr. B.J. Engberts, raadsheer

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteurs, redactieleden en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden. Alle rechten voorbehouden. © Stichting Kennisoverdracht Wsnp.

Abonnementsprijs enkel hard copy: € 75,- per jaar, incl. BTW (*prijspeil 2021*). Combi-abonnement hard copy en digitaal € 112,50 per jaar, incl. BTW (*prijspeil 2021*).

Abonnementen worden aangegaan voor de periode van minimaal één jaar. Het abonnement kan alleen schriftelijk (of per e-mail) bij het redactiesecretariaat worden opgezegd tegen het einde van het kalenderjaar met inachtneming van een opzeggingstermijn van minimaal twee maanden (dus uiterlijk 31 oktober).

Abonneegegevens worden door de uitgever niet aan derden verstrekt.

Vormgeving: vandervliet design

Druk: Van Helvoort Grafisch Bedrijf BV, Gemert

© Auteursrechten voorbehouden.